

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY MIASTKO
NA LATA 2021 - 2027**

STYCZEŃ, 2021 ROK

Spis treści:

WSTĘP	3
ROZDZIAŁ I Uwarunkowania zewnętrzne tworzenia strategii	6
1.1. Podstawy prawne	6
1.2. Podstawy programowe	
ROZDZIAŁ II Charakterystyka gminy	10
2.1. Uwarunkowania geograficzne i demograficzne	10
2.2. Problemy społeczne	13
2.2.1. Ubóstwo	17
2.2.2. Bezrobocie	18
2.2.3. Niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba i osoby starsze	22
2.2.4. Uzależnienia	25
2.2.5. Przemoc	28
2.2.6. Przestępczość	29
2.2.7. Zasoby umożliwiające rozwiązywanie problemów społecznych	31
ROZDZIAŁ III Metodologia badań	36
3.1. Przedmiot i cel badań	36
3.2. Metody, techniki i narzędzia badawcze	36
3.3. Organizacja i przebieg badań	37
3.4. Wyniki badań	39
ROZDZIAŁ IV Analiza SWOT	51
ROZDZIAŁ V Założenia strategiczne	55
5.1. Misja strategii	55
5.2. Cele strategiczne, kierunki działań, sposób realizacji, źródła finansowania, prognoza zmian oraz wskaźniki monitoringowe	55
PODSUMOWANIE	68
Spis tabel	69
Spis wykresów	69
Spis rysunków	70
Załącznik nr 1	71

WSTĘP

Strategia rozwiązywania problemów społecznych pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Dokument, w którym sformułowano społeczną misję samorządu, wyznacza cele i działania, których realizacja powinna w znaczny sposób przyczynić się do złagodzenia bądź rozwiązania problemów zidentyfikowanych w trakcie procesu tworzenia strategii.

Realizacja założeń strategicznych ma szansę przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców gminy, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Ma również doprowadzić do integracji społecznej. Skuteczność wyznaczonych w dokumencie działań pomocowych będzie jednak zależała od posiadanych i pozyskanych przez samorząd środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

Zadania pomocy społecznej w gminach wykonują jednostki organizacyjne – ośrodki pomocy społecznej. Ośrodek realizuje zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej, kierując się ustaleniami przekazanymi przez wojewodę, realizując również rządowe programy pomocy społecznej. Wykonuje również zadania własne gminy w zakresie pomocy społecznej, kierując się ustaleniami burmistrza. Jego podstawowym działaniem jest koordynacja realizacji strategii mającej na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin, grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

Polityka społeczna realizowana przez samorząd powinna zostać podporządkowana postanowieniom strategii rozwiązywania problemów społecznych i z nimi konfrontowana. Realizacja określonych w niej zadań powinna odbywać się przy udziale szerokiego forum społecznego, dzięki czemu nie jedna instytucja a cała społeczność czuje się odpowiedzialna za osiągnięcie celów strategii. Pomoc organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując z organizacjami społecznymi, Kościołem katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi, fundacjami, stowarzyszeniami, pracodawcami oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych została opracowana w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Miastku z uwzględnieniem interesów różnych grup społecznych i przy konsultacjach społecznych.

W pracach nad dokumentem uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, w tym sektora pomocy społecznej, policji oraz mieszkańcy gminy. W ramach diagnozy analizie poddano takie obszary jak: demografia, bezpieczeństwo publiczne, bezrobocie, bezdomność, problemy uzależnień i przemocy w rodzinie, sytuacja dziecka, sytuacja osób starszych i niepełnosprawnych. Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przeprowadzono również badania ankietowe wśród mieszkańców. Dokument stanowi zatem podstawę do realizacji zadań, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz doprowadzić do ich integracji społecznej.

Ciągłe niewystarczające środki przeznaczone na pomoc społeczną zmuszają do poszukiwania jak najefektywniejszych metod działania na rzecz rodzin i osób wymagających wsparcia. Zadaniem naszego Ośrodka jest udzielanie takiej pomocy osobom i rodzinom, która umożliwiłaby samodzielną egzystencję, dała szansę zaspokojenia podstawowych potrzeb, stworzyła możliwość rozwoju. Ponadto w warunkach stałego ograniczania środków finansowych przeznaczonych na pomoc społeczną należy wzmocnić działania o charakterze niefinansowym.

Strategia została przygotowana na lata 2021-2027. Ma umocowanie w dokumentach strategicznych z zakresu polityki społecznej przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym, skąd stosownie do potrzeb mieszkańców, przenosi priorytetowe cele i kierunki działań na poziom lokalny. Dokument umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy Unii Europejskiej i stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej.

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych ma stanowić podstawę realizacji względnie trwałych wzorców integracji społecznych podejmowanych w celu zmiany - poprawy tych zjawisk występujących w obrębie danej społeczności, które oceniane są negatywnie. Dokument charakteryzuje w szczególności działania publicznych i prywatnych instytucji rozwiązujących kwestie społeczne, podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin, mieszkańców gminy. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi w swych założeniach schemat działań integrujących poszczególne grupy społeczne określa kierunki działań doraźnych i długofalowych, których wynikiem będzie rozwiązanie określonych problemów społecznych występujących na terenie gminy.

Działania będą kierowane głównie do środowisk pozostających na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem.

W opracowanym dokumencie można wyróżnić trzy zasadnicze części: wprowadzającą, która zawiera informacje na temat uwarunkowań zewnętrznych tworzenia strategii; analitycznodiagnostyczną, zawierającą informacje ogólne dotyczące gminy oraz diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie; programową, która zawiera założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata ujęte w formie misji, celów strategicznych oraz kierunków działań. W części analityczno-diagnostycznej została opisana charakterystyka gminy, w której znajdują się najważniejsze informacje dotyczące położenia Gminy Miastko i jej dogodnych warunków geograficznych. Część dotycząca demografii określa liczebność poszczególnych grup wiekowych, opisuje występujący aktualnie w gminie ruch naturalny. Problemy społeczne - to część strategii, w której zostały opisane najważniejsze dysfunkcje społeczności gminy. W części programowej dotyczącej metodologii badań określony został przedmiot i cel badań, metody, techniki i narzędzia badawcze, opisano w niej również organizację i przebieg badań, przedstawiono strukturę respondentów według podziału na wiek, płeć i wykształcenie. Najważniejszym elementem części metodologicznej są wyniki badań przeprowadzonych w ramach diagnozy sytuacji społecznej w Gminie Miastko. Wyniki te pomogły w identyfikacji, określeniu przyczyn i skali występujących na terenie gminy problemów społecznych oraz pozwoliły wyłonić działania, jakie należałoby podjąć w celu zmniejszenia ich natężenia oraz zminimalizowania ich skutków.

ROZDZIAŁ I UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII

1.1. PODSTAWY PRAWNE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2027 traktowana jest jako długofalowy program działania wynikający z art.17 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020r. poz. 1876, z późn. zm.), (*do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.*

Różnorodność problemów społecznych występujących w gminie powoduje konieczność wzięcia pod uwagę wszystkich aktów prawnych, które mają wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywania zadań społecznych w przyszłości. Podstawy prawne regulujące system pomocy społecznej w Polsce zawarte są w następujących aktach prawnych:

- 1. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Tekst jednolity Dz. U. z 2020r. poz. 1876)** określająca warunki prawne i organizację systemu pomocy społecznej. Ustawa o pomocy społecznej określa: zadania w zakresie pomocy społecznej; rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich udzielania; zasady i tryb postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej.
- 2. Ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Tekst jednolity Dz. U. z 2020r. poz. 111, z późn. zm.)** regulująca nowy system poza ubezpieczonych świadczeń społecznych, finansowanych w całości za środków budżetu państwa, całkowicie odrębny od systemu pomocy społecznej. Zgodnie z ustawą świadczeniami rodzinnymi są: zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku, świadczenia opiekuńcze w postaci zasiłku pielęgnacyjnego i specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka.
- 3. Ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Tekst jednolity Dz. U. z 2019r. poz. 2407, z późn. zm.)** określająca warunki nabywania prawa do świadczenia wychowawczego oraz zasady przyznawania i wypłacania tego świadczenia. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

4. **Ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Tekst jednolity Dz. U. z 2019, poz. 473, z późn. zm.).** Ustawa określa uprawnienia kobiet w ciąży i rodzin do wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej i instrumentów polityki na rzecz rodziny. Jednym z elementów wsparcia rodziny jest jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.
5. **Ustawa z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Tekst jednolity Dz. U. z 2020 poz. 821).** Ustawa reguluje kwestie prawne związane z wspieraniem rodziny i systemem pieczy zastępczej. Ustawa określa: zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków, zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.
6. **Ustawa z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. (Tekst jednolity Dz. U. z 2020 poz. 218, z późn. zm.)** reguluje kwestię przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Określa ona sposób postępowania pracowników socjalnych, organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości (pracowników pomocy społecznej, funkcjonariuszy Policji, sądu opiekuńczego i prokuratury) w sytuacji zgłoszenia przez osobę pokrzywdzoną przypadku przemocy domowej, a także zadania organów państwa w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
7. **Ustawa z dnia 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym (Tekst jednolity Dz. U. z 2020r. poz. 176).** Ustawa o zatrudnieniu socjalnym stwarza szansę na powrót do społeczeństwa osobom, które z różnych powodów znalazły się na marginesie życia społecznego. Ustawa ma zastosowanie przede wszystkim do osób, które nie posiadają własnych dochodów, a w szczególności osób bezdomnych w procesie wychodzenia z bezdomności, osób uzależnionych od alkoholu w procesie leczenia, osób uzależnionych od narkotyków w procesie leczenia, osób chorych psychicznie, długotrwale bezrobotnych, byłych więźniów oraz uchodźców. Drugą formą pomocy przewidzianą w ustawie jest wsparcie zatrudnienia osób, które uległy wykluczeniu społecznemu.

8. **Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Tekst jednolity Dz. U z 2020 poz. 685).** Według ustawy ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. Ustawa przewiduje, że w działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorządy zawodowe, Kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne.
9. **Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Tekst jednolity Dz. U. z 2020r. poz. 1057).** Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie jest aktem prawnym, wprowadzającym kompleksowe rozwiązania dotyczące podstawowych dziedzin działalności organizacji pozarządowych w Polsce. Obszary, które reguluje ustawa to: prowadzenie działalności pożytku publicznego (działalność odpłatna i nieodpłatna pożytku publicznego), uzyskiwanie przez organizacje pozarządowe statusu organizacji pożytku publicznego oraz konsekwencje z tym związane (warunki uzyskania statusu organizacji pożytku publicznego), nadzór nad prowadzeniem działalności pożytku publicznego, wolontariat.
10. **Ustawa z dnia 26 października 1982r., o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Tekst jednolity Dz. U. z 2019r. poz. 2277).** Rozwiązywanie problemów alkoholowych zakłada, iż większość kompetencji i środków finansowych jest zlokalizowana na poziomie samorządów gmin, które na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi uzyskały kompetencje do rozwiązywania problemów alkoholowych w społecznościach lokalnych. Ustawodawca w art. 4 ust 1 stanowi: „prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań gminy”.
11. **Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Tekst jednolity Dz. U. z 2019r. poz. 1482, z późn. zm.).** Ustawa określa zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej są realizowane przez instytucje rynku pracy działające w celu: pełnego i produktywnego zatrudnienia; rozwoju zasobów ludzkich; osiągnięcia wysokiej jakości pracy; wzmacniania integracji oraz solidarności społecznej.

12. Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Tekst jednolity Dz. U. z 2020r. poz. 1398, z późn. zm.). Ustawa określa: warunki udzielania i zakres świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Oprócz wspomnianych aktów prawnych może również zachodzić potrzeba odwołania się do ustaw i aktów wykonawczych:

- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 713, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 808, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 1409, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 426, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 2133),
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 326, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 833, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 1297, z późn. zm.).

1.2. PODSTAWY PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miastko jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Dokumenty te tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

ROZDZIAŁ II CHARAKTERYSTYKA GMINY

2.1. UWARUNKOWANIA GEOGRAFICZNE I DEMOGRAFICZNE

Gmina Miastko to gmina miejsko – wiejska położona w zachodniej części powiatu bytowskiego, przy granicy województwa pomorskiego i zachodniopomorskiego.

Miastko z otaczającymi je miejscowościami tworzy jedną z największych w Polsce gmin, liczy 466,82 km² powierzchni. Powierzchnia gminy wynosi ponad 21% powierzchni powiatu.

W skład Gminy Miastko wchodzi: miasto Miastko będące siedzibą lokalnych władz oraz 29 sołectw.

Gmina sąsiaduje z następującymi gminami: Biały Bór, Kępice, Koczała, Kołczygłowy, Lipnica, Polanów, Trzebielino, Tuchomie. Od zachodu przylega do gmin powiatu szczecineckiego województwa zachodniopomorskiego.

Rysunek 1. Gminy powiatu bytowskiego

Źródło: Wikipedia

Miastko położone jest na 122 m n.p.m., na pograniczu Pojezierza Drawskiego i Kaszubskiego, nad rzeką Studnicą (lewy dopływ Wieprzy), przy skrzyżowaniu dróg kołowych

biegnących do Szczecinka, Koszalina, Słupska, Bytowa, Człuchowa, oraz przy linii kolejowej Słupsk – Szczecinek.

Prawie połowę powierzchni gminy – 49,9% - zajmują lasy, a 33% uprawy rolne. W zachodniej i południowej części gminy lesistość przekracza 80% powierzchni.

Geograficznie gmina Miastko wchodzi w skład Pojezierza Bytowskiego i Wysoczyzny polanowskiej. Przez środek gminy przebiega pas kulminacyjny moreny czołowej, ze wzgórzami najwyższymi w okolicach Miastka (Skibska Góra). Dzięki temu obszar ten jest jedną z najbardziej malowniczych części Pomorza.

Rysunek 2. Sołectwa Gminy Miastko

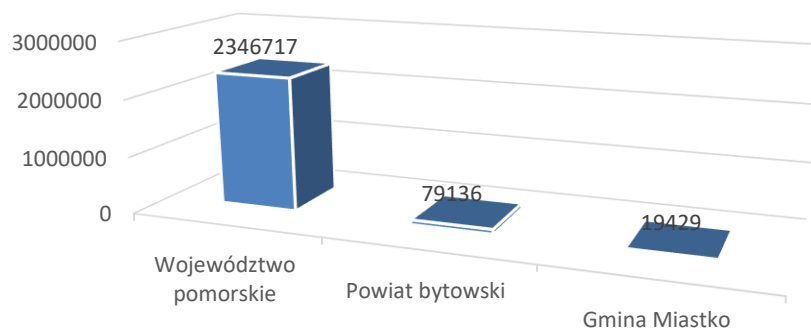

Na terenie gminy ma siedzibę ponad 1 900 podmiotów gospodarczych (dane GUS – III kwartały 2020r.).

Stan infrastruktury cywilizacyjno-technicznej w gminie jest bardzo dobry (gazyfikacja, elektryfikacja, zaopatrzenie w bieżącą wodę, pełna telefonizacja).

Gminę Miastko na dzień 31 grudnia 2020r. zamieszkiwało na stałe 18 628 osób. Liczba ludności gminy stanowi prawie 25% ludności powiatu bytowskiego.

Wykres 1: Ludność województwa pomorskiego, powiatu bytowskiego oraz Gminy Miastko

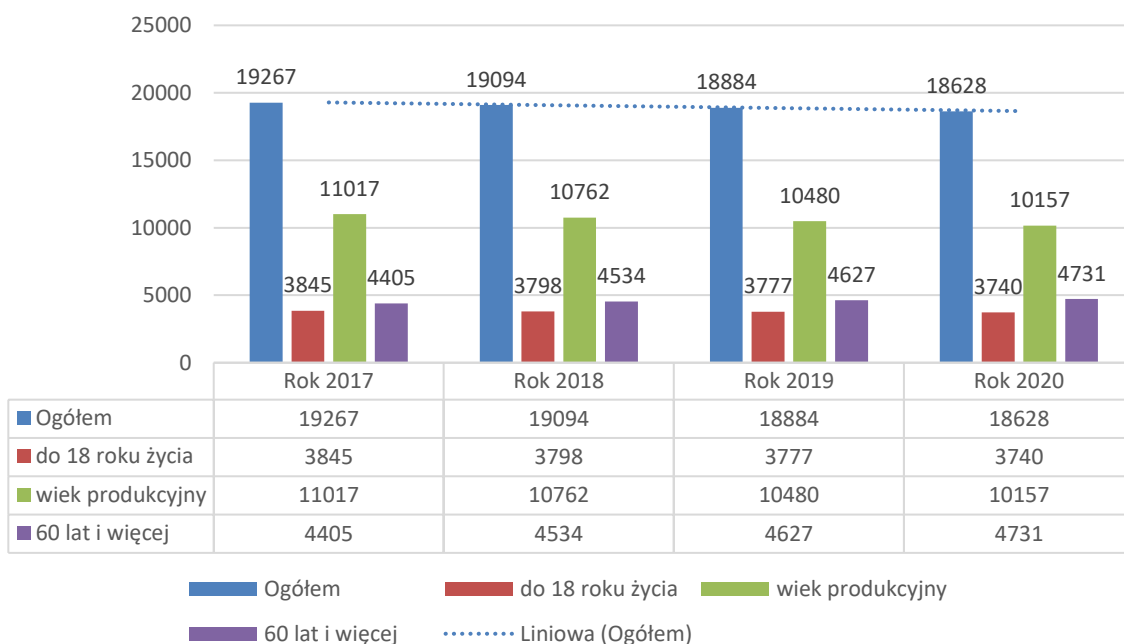

*Dane GUS za I półrocze 2020r.

W gminie wciąż spada liczba ludności zameldowanych na stałe, w roku 2017 było tych mieszkańców 19 267, w 2018 roku 19 094 osób, a w roku 2019 – 18 884 osób zamieszkiwało teren gminy.

Najliczniejszymi sołectwami są Dretyń, Pasieka, Słosinko.

Wykres 2. Stan ludności według wieku w Gminie Miastko w latach 2017-2020

W analizowanym okresie lat 2017 - 2020 struktura wiekowa ludności gminy ulegała niekorzystnym zmianom. Spada liczba dzieci (z 3845 w roku 2017 do 3740 w roku 2020), spadała również znacząco liczba osób w wieku produkcyjnym (z 11 017 osób w 2017r. do 10 157 osób

w 2020r.), natomiast zwiększyła się liczba osób w wieku poprodukcyjnym (z 4405 osób w 2017r. do 4731 osób w 2020r.) co niekorzystanie wpływa na ruch naturalny.

2.2. PROBLEMY SPOŁECZNE

Pomoc społeczna ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka odbywa się poprzez realizację świadczeń pomocy społecznej, podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integrację ze środowiskiem poprzez realizację pracy socjalnej i poradnictwa, udzielenie pomocy w formie świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastku realizuje pomoc w formie finansowej m.in.: wypłaty świadczeń (zasiłków: celowych, stałych, okresowych) i niefinansowej m.in.: pracy socjalnej, posiłków, pomoc w dożywianiu dzieci w szkole, usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym, skierowanie do domów pomocy społecznej oraz ponoszenie odpłatności za ten pobyt.

Pomoc społeczna tworzą organy administracji rządowej i samorządowej przy współudziale organizacji pozarządowych, fundacji, stowarzyszeń, Kościoła i innych związków wyznaniowych, pracodawców oraz osób fizycznych i prawnych.

Zdania z zakresu pomocy społecznej w Gminie Miastko realizuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej za pośrednictwem odpowiednich sekcji i komórek organizacyjnych, takich jak:

- sekcja finansowo-księgowa
- sekcja świadczeń pomocy środowiskowej
- sekcja usług opiekuńczych
- sekcja świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego

Środki na realizację zadań statutowych Ośrodka pochodzą z budżetu państwa – na zadania zlecone gminie i z budżetu gminy – na zadania własne.

Realizacja zadań postawionych przed pomocą społeczną (zarówno na poziomie społeczności lokalnej, jak i na poziomie rodziny i jednostki), a także konieczność wypracowania niekonwencjonalnych form pomocy, wymaga profesjonalnego i systemowego diagnozowania

problemów społecznych w skali miasta. Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie miasta i gminy Miastko została sporządzona w oparciu o dane będące w dyspozycji Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miastku uzyskane w toku bieżącej jego działalności, dane uzyskane z Urzędu Miejskiego w Miastku, Powiatowego Urzędu Pracy, instytucji i organizacji współpracujących z Ośrodkiem.

Działania miastckiego M-GOPS mają na celu nie tylko łagodzenie skutków trudnej sytuacji bytowej świadczeniobiorców pomocy społecznej, lecz także usuwanie przyczyn tkwiących często w sferze psychicznej i społecznej. Strategia rozwiązywania problemów pomocy społecznej zorientowana jest na szerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w mieście oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak: oświata, służba zdrowia, sądownictwo.

Zgodnie z art. 4 ustawy o pomocy społecznej osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej zobowiązane są do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Szczególnie istotny jest aktywny udział osób i rodzin ubiegających się o pomoc, chęć współpracy oraz właściwe i w pełni wykorzystanie własnych możliwości i uprawnień. Dlatego też podstawowym narzędziem pracy będzie szeroko rozumiana **praca socjalna**. Szczególny nacisk położony będzie na współudział osoby i rodziny w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych. Aby osiągnąć ten cel należy podejmować takie działania wobec jednostki, aby zmieniła swój sposób myślenia, postawę z biernej i roszczeniowej na aktywną, tak aby będąc w sytuacji kryzysowej w pierwszej kolejności potrafiła wykorzystać własne możliwości.

Praca nad uświadamianiem klientowi, że to on jest odpowiedzialny za rozwiązanie własnych problemów uwieńczone powinno być podpisaniem **kontraktu socjalnego**. Kontrakt socjalny nakłada na osobę bądź rodzinę szereg zobowiązań monitorowanych przez pracownika socjalnego. Należyte wywiązywanie się z ustaleń może być wynagradzane pomocą finansową. Taki sposób działania ma na celu pobudzanie większej aktywności klienta i działa mobilizująco na poszukiwanie samodzielnych rozwiązań. Prowadzi do zbudowania świadomości osoby lub rodziny, że tkwi w niej potencjał do zmian, a wszystkie jej wysiłki są wspierane przez Ośrodek.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej przy jednoczesnym wystąpieniu, co najmniej jednej z wymienionych okoliczności: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia,

niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej.

Z przeprowadzonej analizy dokumentów znajdujących się w posiadaniu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miastku wynika, że od kilku lat główną przyczyną korzystania z pomocy społecznej jest ubóstwo i bezrobocie.

Tabela 1. Powody przyznania świadczeń z pomocy społecznej w gminie Miastko (liczba rodzin)

Powód trudnej sytuacji życiowej	2017	2018	2019	2020
Ubóstwo	695	574	504	448
Bezdomność	33	40	33	24
Potrzeba ochrony macierzyństwa (w tym wielodzietność)	52	40	26	27
Bezrobocie	545	443	389	350
Niepełnosprawność	377	369	328	308
Długotrwała lub ciężka choroba	334	373	362	335
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego ogółem, w tym:	244	249	235	190
- rodziny niepełne	117	112	107	88
- rodziny wielodzietne	52	56	44	40
Przemoc w rodzinie	3	3	2	0
Alkoholizm	136	129	138	117
Narkomania	1	2	1	3
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	15	9	1	3
Zdarzenie losowe	1	0	2	1
Sytuacja kryzysowa	1	0	0	0

*Dane pochodzą ze sprawozdań rocznych z udzielonych świadczeń pomocy społecznej -pieniężnych, w naturze i usługach za lata 2017-2020

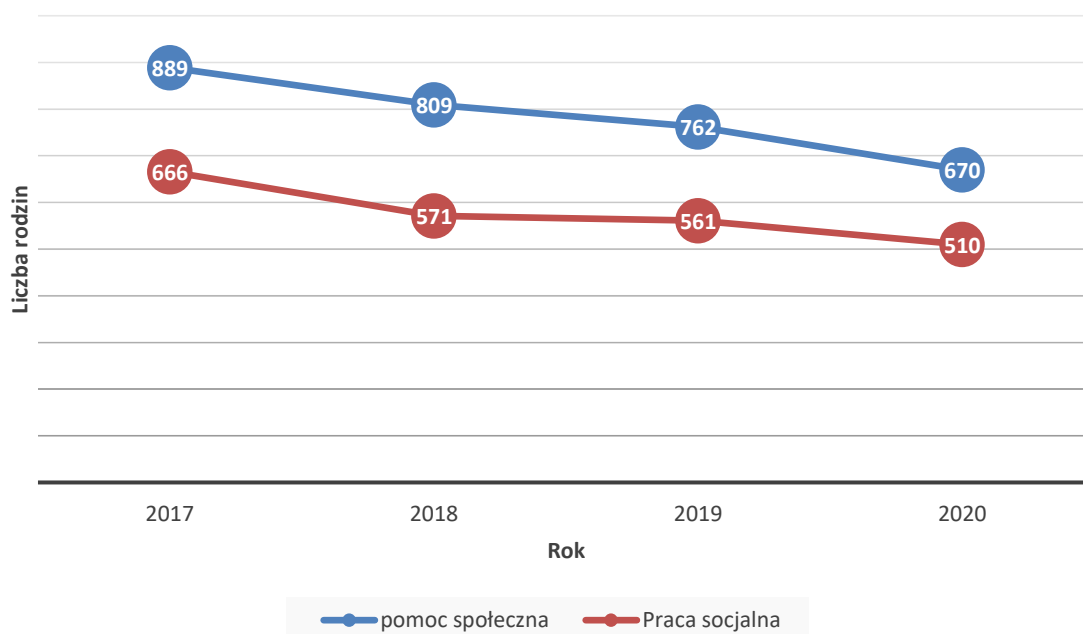
Pomocą społeczną w roku 2017 zostało objętych 889 rodzin, w roku 2018 – 809, w kolejnym roku przyznano taką pomoc dla 762 rodzin a w roku 2020 - 670 rodzinom (dane wstępne).

Przytoczone powyżej dane wskazują, iż spada liczba rodzin korzystających z pomocy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miastku.

Poza pomocą finansową Ośrodek Pomocy Społecznej wspiera rodziny z terenu gminy Miastko świadcząc pracę socjalną mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez wypełnianie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi oraz rozwinięcia lub wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej. Praca socjalna prowadzona jest w oparciu o diagnozę sytuacji klienta dokonaną przez pracownika socjalnego, związana jest z opracowaniem planu pomocy i wsparcia w zależności od indywidualnej sytuacji oraz posiadanego potencjału osoby lub rodziny. Pomimo polepszającej się sytuacji finansowej mieszkańców gminy, pomoc w formie pracy socjalnej wciąż utrzymuje się na stałym poziomie. Świadczy to o istnieniu problemów społecznych, u podłoża których nie leżą problemy finansowe, ale bezradność, brak umiejętności polegających na właściwym gospodarowaniu posiadanymi zasobami.

Krąg osób i rodzin korzystających z różnorodnych form wsparcia jest szeroki i odzwierciedla problemy występujące w Gminie. Niejednokrotnie osoby i rodziny korzystają równocześnie z pomocy realizowanej przez inne podmioty (stypendia socjalne, dodatki mieszkaniowe).

Wykres 3. Ilość rodzin objętych pomocą społeczną i pracą socjalną

2.2.1. UBÓSTWO

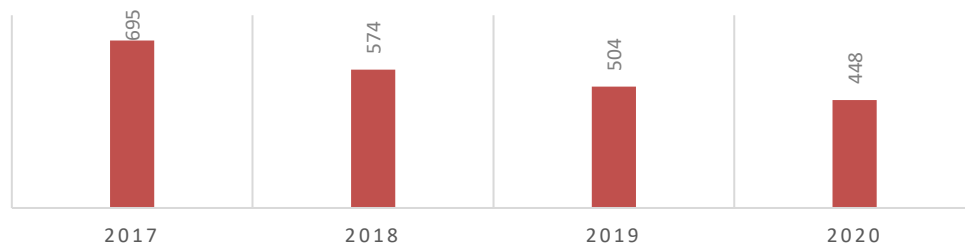
Jednym z podstawowych celów polityki społecznej Unii Europejskiej i krajów członkowskich jest walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Działania mające na celu ograniczenie ubóstwa i wykluczenia społecznego stanowią działania nakierowane na wspieranie zrównoważonego rozwoju gospodarczego i zatrudnienia. Ustawowa granica ubóstwa, określona jako kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej. W przypadku ubóstwa ustawowego przy obliczaniu granic ubóstwa obowiązują dwie wielkości progowe - dla osoby samotnie gospodarującej (gospodarstwo jednoosobowe) oraz dla osoby w gospodarstwie wieloosobowym. Od IV kwartału 2018 r. wartości progowe dla gospodarstwa jednoosobowego wynoszą 701 zł, natomiast dla osoby w gospodarstwie wieloosobowym – 528 zł.

Ustawa o pomocy społecznej definiuje ubóstwo na podstawie mieszczącego się dochodu rodziny lub osoby w tzw. minimum socjalnym. Ośrodek Pomocy Społecznej jest zobowiązany do pomocy osobom i rodzinom, których miesięczny dochód nie przekracza kwoty określonej w ustawie o pomocy społecznej na podstawie minimum socjalnego.

Podstawowym czynnikiem ubóstwa jest bezrobocie. Poziom ubóstwa szczególnie widoczny jest w rodzinach wielodzietnych, rodzinach samotnie wychowujących dzieci oraz w rodzinach utrzymujących się ze źródeł niezarobkowych (innych niż renta i emerytura). Jednym z najczęstszych powodów przyznawania pomocy przez MGOPS w Miastku jest ubóstwo. W 2020 roku ponad 65 % ogółu wszystkich rodzin objętych pomocą, jako główny powód trudnej sytuacji wskazało ubóstwo.

Pomoc udzielona osobom, których dochód jest niższy niż ustawowe kryterium dochodowe obrazuje poniżej zamieszczony wykres.

Wykres 4. Pomoc udzielona osobom z powodu ubóstwa

2.2.2. BEZROBOCIE

W ujęciu encyklopedycznym, bezrobocie to sytuacja, w której na rynku obecnych jest więcej osób zdolnych i chętnych do pracy niż stanowisk, które mogłyby one zapełnić. Według danych GUS, stopa bezrobocia w Polsce wynosi obecnie 6,1 % (dane aktualne na listopad 2020 roku). Wskaźnik ten osiągnął najwyższy poziom w 2003 roku i wynosił 20,7%.

Z najniższym bezrobociem mieliśmy do czynienia w styczniu 1990 roku, kiedy to zostało zarejestrowane na poziomie 0,3%. W kolejnych miesiącach i latach stopa bezrobocia jednak bardzo szybko rosła.

Tabela 2. Stopa bezrobocia w Polsce

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2020	5,5	5,5	5,4	5,8	6,0	6,1	6,1	6,1	6,1	6,1	6,1	
2019	6,1	6,1	5,9	5,6	5,4	5,3	5,2	5,2	5,1	5,0	5,1	5,2
2018	6,8	6,8	6,6	6,3	6,1	5,8	5,8	5,8	5,7	5,7	5,7	5,8
2017	8,5	8,4	8,0	7,6	7,3	7,0	7,0	7,0	6,8	6,6	6,5	6,6
2003	20,6	20,7	20,6	20,3	19,8	19,7	19,6	19,5	19,4	19,3	19,5	20,0
1990	0,3	0,8	1,5	1,9	2,4	3,1	3,8	4,5	5,0	5,5	5,9	6,5

Stopa bezrobocia w województwie pomorskim w końcu października 2020r. (dane GUS) kształtuje się na poziomie 5,8 %, zaś w powiecie bytowskim ten wskaźnik wynosi 9,6%. Dane statystyczne nie podają stopy bezrobocia liczonego na poziomie gmin.

Tabela 3. Ilość bezrobotnych powiatu bytowskiego zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytowie w latach 2017-2020

	2017	2018	2019	2020*
Ogółem	3 104	2 907	2 739	3 006
Kobiety	1 910	1 869	1 758	1 832
Mężczyźni	1 194	1 038	981	1 174

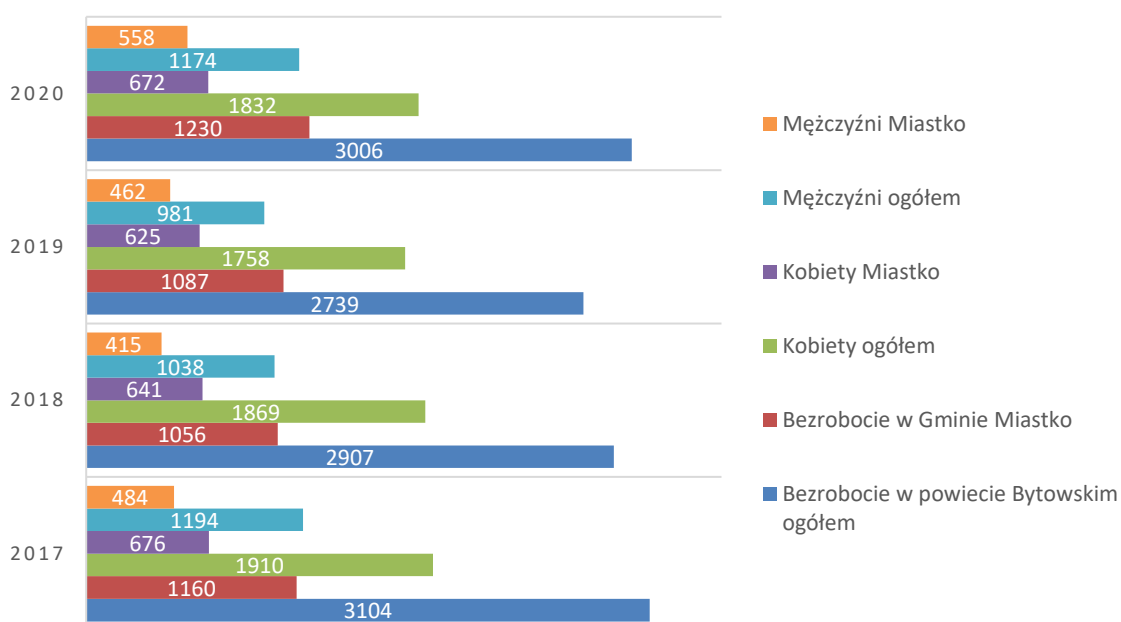
*Dane GUS III kwartał 2020r.

Tabela 4. Ilość zarejestrowanych osób bezrobotnych w Gminie Miastko w latach 2017-2020

	2017	2018	2019	2020*
Ogółem	1 160	1 056	1 087	1 230
Kobiety	676	641	625	672
Mężczyźni	484	415	462	558

*Dane GUS II kwartał 2020r.

Powyższe dane jednoznacznie wskazują, że stosunek liczby bezrobotnych do ogólnej liczby mieszkańców w gminie Miastko jest bardzo wysoki. Mieszkańcy gminy Miastko to prawie 25% ludności powiatu bytowskiego, zaś w stosunku do liczby bezrobotnych to prawie 40% wszystkich zarejestrowanych.

Wykres 5. Porównanie ilości osób bezrobotnych Gminy Miastko z liczbą bezrobotnych w powiecie w latach 2017-2020

Charakterystyczne zarówno dla powiatu jak i naszej gminy jest to, że większość bezrobotnych to kobiety w wieku produkcyjnym.

Bezrobotnym, zgodnie z definicją ustawy jest osoba pozostająca bez pracy, ale jednocześnie zdolna i gotowa do jej podjęcia w pełnym wymiarze czasu. Długookresowe bezrobocie ma wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia człowieka bezrobotnego oraz jego rodzinę. Jednym z pierwszych skutków utraty pracy jest obniżenie standardu życia rodziny, także wtedy, gdy otrzymywane są świadczenia kompensujące płace. Sytuacja materialna osób dotkniętych bezrobociem zależy od ich standardu życia w czasie trwania zatrudnienia, a zwłaszcza od posiadanych dóbr trwałego użytku, oszczędności i długów.

Duże znaczenie ma poziom, od którego zaczyna się proces degradacji ekonomicznej i społecznej. W najbardziej dramatycznej sytuacji są rodziny świadczeniobiorców pomocy społecznej, które od dawna korzystały z systemu wsparcia socjalnego z powodu np. niskich dochodów, wielodzietności, niepełnosprawności. Trudności finansowe w takich rodzinach prowadzą do drastycznych ograniczeń wydatków nawet na podstawowe potrzeby bytowe.

Problem bezrobocia dotyczy nie tylko osoby nim dotkniętej, lecz także całej rodziny. Pogorszenie stanu funkcjonowania rodziny jest proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy, co przejawia się problemami opiekuńczo – wychowawczymi, przemocą czy zanikiem autorytetu rodzicielskiego. Może także prowadzić do rozpadu rodziny. W tych okolicznościach pojawia się również groźba przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorów osobowych, a w konsekwencji dziedziczenia statusu bezrobotnego.

Stała liczba bezrobotnych świadczeniobiorców powoduje przyrost ilości zadań z zakresu pomocy społecznej. Sytuacja taka wymusza również konieczność dostosowania dotychczasowych form działania do nowych potrzeb, ponieważ możliwości budżetu państwa i samorządu lokalnego są ograniczone, podstawowego znaczenia w pomocy w wychodzeniu z bezrobocia nabiera praca socjalna, która przyjmuje zróżnicowane formy.

Odpowiedzią na taki stan rzeczy są aktywne formy promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji bezrobotnych, finansowane z Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego.

Powiatowy Urząd Pracy w Bytowie, Filia w Miastku udziela pomocy osobom pozostającym bez pracy poprzez:

- prace interwencyjne
- staże
- prace społecznie użyteczne
- zatrudnienie wspierane
- roboty publiczne
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej
- organizację szkoleń
- pośrednictwo pracy
- poradnictwo zawodowe i informacje zawodową
- pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy
- dodatek aktywizacyjny

- stypendium z tytułu podjęcia dalszej nauki
- dofinansowanie do studiów podyplomowych

Pracownicy socjalni Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miastku poza przyznawaniem i wypłacaniem świadczeń pieniężnych, udzielaniem pomocy rzeczowej podejmują działania motywujące tę grupę osób do podejmowania aktywnych form poszukiwania pracy oraz podnoszenia i nabywania nowych kwalifikacji zawodowych zwiększających szanse na przerwanie długotrwałego bezrobocia.

Bezrobotni klienci pomocy społecznej kierowani są przez Powiatowy Urząd Pracy w Miastku na wniosek Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miastku do wykonywania prac społecznie użytecznych.

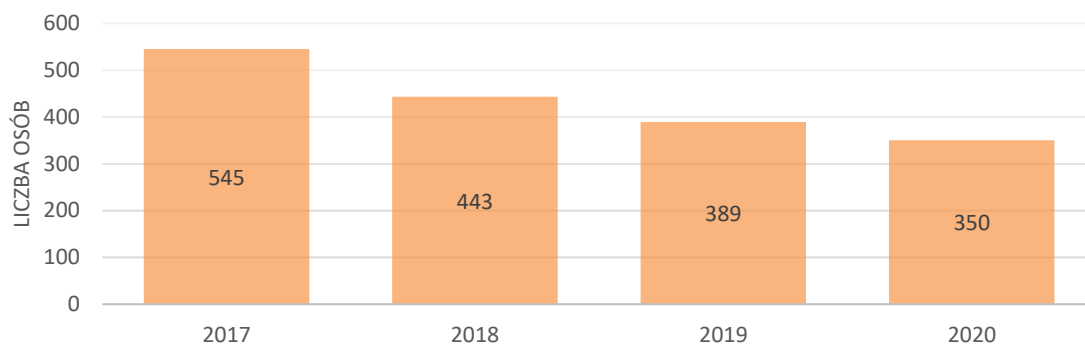
Jednym z celów MGOPS w Miastku jest również reintegracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w oparciu o ekonomię społeczną. Partnerem współpracującym z ośrodkiem jest „TEEN CHALLENGE” Chrześcijańska Misja Społeczna w Broczynie, pod którego patronatem działa Centrum Integracji Społecznej w Miastku.

Adresatami realizowanego Projektu przez Centrum Integracji Społecznej są osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, znajdujące się w sytuacji uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym.

Celem prowadzonych zajęć jest reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem. CIS prowadzi zajęcia w obszarze społecznym, kształtując umiejętności uczestników do pełnienia ról społecznych oraz zawodowych, których celem jest nabycie umiejętności zawodowych, przekwalifikowanie albo podwyższenie posiadanych kwalifikacji zawodowych.

W ostatnich latach ważnym elementem w aktywizacji zawodowej i społecznej osób długotrwale pozostających bez pracy stały się projekty współfinansowane ze środków unijnych. Dzięki możliwościom korzystania z funduszy unijnych pojawiła się szansa na rozwój pomocy społecznej, zwłaszcza w odniesieniu do osób pozostających bez pracy, którym stwarza się możliwość uczestnictwa w różnych instrumentach aktywnej integracji. Mają one pomóc w przezwyciężeniu barier zawodowych, zdrowotnych, edukacyjnych i społecznych w dostępie do zatrudnienia i usług społecznych.

Wykres 6. Pomoc społeczna udzielona z powodu bezrobocia w latach 2017-2020

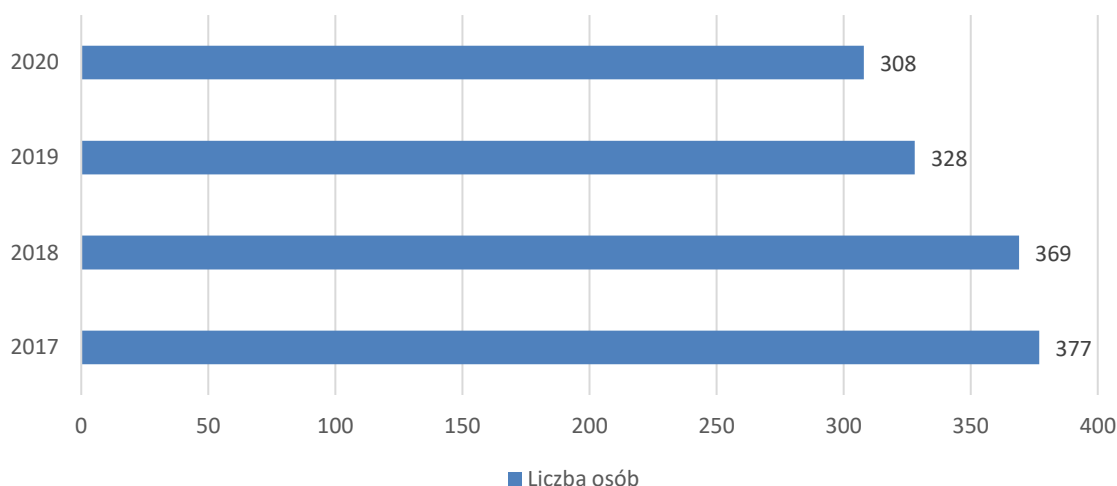

2.2.3. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ, DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA I OSOBY STARSZE

Niepełnosprawność to ograniczenie lub całkowity brak zdolności do wykonywania czynności w sposób lub w zakresie uważanym za normalny dla człowieka, wynikające z uszkodzenia i upośledzenia funkcji organizmu. W ustawie o pomocy społecznej niepełnosprawność określono jako stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy, powodujący trwałe, okresowe utrudnienie, ograniczenie bądź uniemożliwienie samodzielnej egzystencji. Zadaniem pomocy społecznej jest podejmowanie oraz wspieranie działań na rzecz osób niepełnosprawnych, przeciwdziałanie przejawom dyskryminacji oraz tworzenie warunków mających na celu wyrównywanie szans życiowych osobom niepełnosprawnym i umożliwianie im korzystania z przysługujących praw.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastku również odnotowuje wysoki poziom dotyczący udzielania pomocy finansowej osobom ze względu na posiadaną niepełnosprawność.

Wykres 7. Pomoc udzielona przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastku Społecznej w Miastku na podstawie przestanki niepełnosprawność.

W 2020 roku z powodu niepełnosprawności pomoc społeczna została udzielona 308 rodzinom i jest ona nieznacząco mniejsza niż w poprzednich latach.

Oferta pomocy skierowana do osób niepełnosprawnych to nie tylko wsparcie finansowe, ale także praca socjalna, usługi opiekuńcze czy specjalistyczne usługi opiekuńcze, środowiskowe domy pomocy oraz udział w warsztatach terapii zajęciowej.

W wyniku zmian demograficznych oraz w skutek znacznego rozwoju medycyny każdego roku wzrasta populacja osób w starszym wieku. W świadomości społecznej starość jawi się jako okres życia, w którym pojawiają się choroby, zniedołężnienie fizyczne i psychiczne. Wielu potomków rezygnuje z opieki nad osobami starszymi, a samodzielne funkcjonowanie w społeczeństwie osób z zaburzeniami zdrowotnymi nie jest możliwe. Pomoc społeczna świadczona w formie usług opiekuńczych, dziennych domów pobytu, domów pomocy społecznej częściowo zmniejsza ryzyko wykluczenia społecznego tej grupy społecznej.

Tabela 5. Świadczenia dla osób niepełnosprawnych i starszych

Rodzaj świadczenia	2017	2018	2019	2020
Zasiłki pielęgnacyjne	823	1218	1204	1145
Świadczenie pielęgnacyjne	319	376	439	520
Specjalny zasiłek opiekuńczy	78	56	47	31

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli:

- nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub
- rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia i edukacji.

Znaczący wzrost udzielanej pomocy w formie świadczenia pielęgnacyjnego idzie w parze z ruchem naturalnym, czyli znacznym wzrostem liczby osób w wieku poprodukcyjnym.

Z niepełnosprawnością wiąże się niejednokrotnie tzw. niepełnosprawność społeczna, czyli niemożność pełnego funkcjonowania w społeczeństwie. Zauważa się systematyczny wzrost liczby osób niepełnosprawnych na terenie gminy Miastko. Ma to również odzwierciedlenie

w liczbie korzystających z pomocy społecznej. Najczęstszymi problemami, z jakimi spotykają się w swojej codziennej egzystencji osoby niepełnosprawne to:

- utrudniony dostęp do leczenia i rehabilitacji,
- utrudnienia architektoniczne i komunikacyjne,
- pogarszanie się sytuacji ekonomicznej,
- bariery psychologiczne,
- izolacja społeczna.

Na terenie gminy Miastko zamieszkuje szacunkowo 1500 osób niepełnosprawnych, legitymujących się stosownym dokumentem potwierdzającym stopień niepełnosprawności.

Osoby niepełnosprawne napotykają liczne przeszkody związane z samodzielnym funkcjonowaniem. Formułując kierunki polityki społecznej gminy Miastko należy pamiętać o prowadzeniu szeroko zakrojonych działań, których celem jest przeciwdziałanie społecznemu wykluczeniu osób niepełnosprawnych, prowadzących do większej ich aktywności zawodowej i społecznej. Problem osób niepełnosprawnych jest bliski zarówno pracownikom samorządowym jak i społeczności lokalnej. Tym problemem na terenie gminy zajmują się głównie: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie, Środowiskowy Dom Samopomocy i organizacje pozarządowe. Działania tych podmiotów zmierzają do zabezpieczenia podstawowych potrzeb życiowych, rehabilitacji, likwidacji barier architektonicznych a także działań integrujących osoby niepełnosprawne ze społecznością lokalną.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastku wraz z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w dalszym ciągu będzie podejmował działania zmierzające do wyrównywania szans i integracji społecznej osób niepełnosprawnych oraz umożliwiania im aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, zawodowym i wspieraniu ich rodzin. Istotną rolę w systemie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, zwłaszcza osób psychicznych, odgrywają usługi udzielane w środowiskowym domu samopomocy.

Środowiskowy Dom Samopomocy funkcjonujący w Miastku jest ośrodkiem wsparcia dziennego, przeznaczonym dla 30 osób niepełnosprawnych, w tym przewlekłe psychicznie chorych i upośledzonych umysłowo. Zadaniem Domu jest zapewnienie uczestnikom oparcia społecznego pozwalającego im na zaspokojenie ich potrzeb życiowych, usamodzielnienie i integrację społeczną, zmierzającą do osiągnięcia poprawy funkcjonowania i jakości życia.

Celem działalności ŚDS jest podnoszenie jakości życia i zapewnienie oparcia społecznego osobom mającym trudności z kształtowaniem swoich stosunków z otoczeniem.

Używając stwierdzenia „osoby starsze” mamy na myśli osoby w wieku poprodukcyjnym. W grupie tej oprócz problemów dotyczących sprawności mamy również do czynienia ze zmianami psychicznymi wpływającymi na zdolność funkcjonowania w środowisku. Sytuacja ludzi starszych i samotnych uwarunkowana jest takimi czynnikami jak: pogorszenie stanu zdrowia; utrata pamięci, depresja, sztywność schematów myślowych, brak zapewnienia opieki ze strony rodziny, niekorzystne warunki do życia.

Często osoby starsze ze względu na posiadane uposażenie emerytalne lub rentowe nie są objęte oddziaływaniem Ośrodka Pomocy Społecznej ponieważ przekraczają kryterium dochodowe uprawniające do udzielenia wsparcia finansowego. Perspektywa odmowy pomocy finansowej powoduje, że osoby te nie zgłaszają się do Ośrodka Pomocy Społecznej.

Paradoksalnie jednak dochody, jakimi dysponują często nie wystarczają na zaspokojenie ich podstawowych potrzeb, zwłaszcza w sytuacji, kiedy zmuszeni są do podjęcia kosztownego leczenia lub rehabilitacji. Ograniczenia finansowe stają się dla nich często głównym powodem rezygnacji z życia społecznego w pełnym wymiarze. Osoby te często samotne, nieposiadające bliskiej rodziny, decydują się lub są zmuszone do izolacji od otoczenia i tym samym pozostają poza możliwością oddziaływania instytucji i organizacji działających na polu pomocy osobom starszym. Istnieje, zatem konieczność stworzenia systemu uwzględniającego ich najważniejsze potrzeby.

Praca socjalna na rzecz przeciwdziałania marginalizacji osób w podeszłym wieku, poprzez objęcie szczególnym rodzajem pracy socjalnej w środowisku, zwiększenie dostępu do świadczeń z pomocy społecznej tj. usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, w sytuacjach tego wymagających umieszczenie w zakładzie opieki długoterminowej, skierowanie do domu pomocy społecznej.

2.2.4. UZALEŻNIENIA

Uzależnienie od alkoholu (alkoholizm), jest chorobą, która zaczyna się i rozwija podstępnie, bez świadomości zainteresowanej osoby. Polega na niekontrolowanym piciu napojów alkoholowych i może doprowadzić do przedwczesnej śmierci. Nadużywanie alkoholu powoduje konsekwencje natury zdrowotnej i społecznej. W wielu rodzinach występuje zjawisko dziedziczenia alkoholizmu, gdzie z problemem boryka się trzecie, a nawet czwarte pokolenie. Z problemem alkoholowym w rodzinach często wiążą się schorzenia psychosomatyczne, zaburzenia emocjonalne, przemoc i ubóstwo. Nadużywanie alkoholu poważnie zmniejsza szanse na osiągnięcie kariery zawodowej oraz prowadzi do bezrobocia

jednostki. Dzieci osób uzależnionych dotkliwie odczuwają sytuację swoich rodzin, atmosferę ciągłego lęku i napięcia, co niewątpliwie i negatywnie wpływa na ich rozwój psychofizyczny. Zespół uzależnień od alkoholu jest chorobą chroniczną i postępującą, która zaczyna się i rozwija bez świadomości osób. Polega ona na niekontrolowanym piciu napojów alkoholowych a jest stwierdzony wówczas, gdy występują co najmniej trzy z poniższych objawów:

1. codzienne wypijanie alkoholu w celu utrzymania zadowalającego funkcjonowania organizmu,
2. regularne, ale ograniczone do weekendów picie dużych ilości alkoholu,
3. ciągi picia występujące razem z okresami trzeźwości,
4. objawy abstynencji,
5. zmiana tolerancji na alkohol,
6. utrata kontroli nad piciem,
7. zaburzenia pamięci i świadomości,
8. nawroty picia po okresach abstynencji.

Alkoholizm oraz inne uzależnienia, takie jak narkomania i palenie papierosów, to zauważalne zjawiska. Są one trudne do rozwiązania, gdyż zarówno ich źródłem, jak i ich skutkiem są inne problemy. Nadużywanie alkoholu i środków psychoaktywnych powoduje szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Następstwa te dotyczą nie tylko zdrowia fizycznego i psychicznego. Głównymi problemami współwystępującymi wraz z uzależnieniami są bezdomność, bezrobocie, ubóstwo, dysfunkcje rodziny, długotrwała choroba, przestępczość – w tym przemoc w rodzinie. Wśród przyczyn popadania w alkoholizm można wymienić uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utrata zatrudnienia. Zjawisko narkomanii wzrasta z kolei z powodu zwiększającej się dostępności do środków psychoaktywnych, pewnego rodzaju mody na zażywanie narkotyków wśród młodzieży, braku autorytetów i celów życiowych. Alkohol nie jest lub jest nieujawnioną patologią życia społecznego na terenie gminy. Nie stwierdzono uzależnionych od narkotyków.

Większość środków przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych w gminie jest uzależniona od wpływów ze zwolnień na sprzedaż napojów alkoholowych. Sprawami profilaktyki zajmują się przede wszystkim: Miejsko-Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Miastko. Zadania ujęte do realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ukierunkowane

są na poprawę stanu zdrowia rodziny, przede wszystkim poprzez kreowanie pozytywnego wizerunku rodziny, edukację rodziców, wspieranie stowarzyszeń i organizacji młodzieżowych oraz szeroko rozumianą ochronę dzieci, młodzieży i rodzin przed zagrożeniami zewnętrznymi, przemocą i narkomanią.

Spośród wszystkich ubiegających się o pomoc w 2019r. z Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej 138 rodzin swą trudną sytuację życiową tłumaczyły problemem alkoholowym, w roku 2020 było to 117 rodzin.

Aby eliminować niekorzystny wpływ alkoholizmu na społeczność gminy, konieczne jest prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym oraz różnych form promocji zdrowego stylu życia. Ważną rolę odgrywają w tym procesie uchwalane corocznie programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz podejmowane przez Miejsko – Gminną Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach przysługujących jej uprawnień działania.

W 2019r. Miejsko-Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przyjęła 21 wniosków, z czego 23 osoby skierowano na leczenie odwykowe.

Przeprowadziła również 23 kontrole punktów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.

Tabela 6. Środki służące rozwiązywaniu problemów uzależnień w latach 2017 – 2019 (wielkość wydatków ogółem zł.)

2017	2018	2019	2020
298.269	274.748	325.023	337.000

Źródło: opracowania MGKdsRPA w Miastku

Rada Miejska w Miastku co roku przyjmuje Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Podstawowe cele programu wyznaczone na rok 2021 to:

- zwiększenie dostępności podstawowej pomocy prawnej w sytuacjach kryzysowych w rodzinie, terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych,

- podjęcie działań zmierzających do organizacji szkoleń oraz kursów, które pozwolą na wykształcenie kadry specjalistów oraz zwrot kosztów podróży, delegacji,
- wspomaganie działalności instytucji i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych
- dofinansowanie działalności świetlic socjoterapeutycznej, oraz świetlic środowiskowych, opiekuńczo-wychowawczych.

W lokalnej strategii profilaktycznej bardzo istotne podejście wielopoziomowe, oparte na integracji działań przedstawicieli różnych instytucji, organizacji i grup ze społeczności lokalnej. Skuteczna profilaktyka to profilaktyka systemowa, długoterminowa. Musi dotyczyć wszystkich obszarów, w których funkcjonuje młodzież oraz dorośli mieszkańcy gminy.

2.2.5. PRZEMOC

Przemocą w rodzinie określane jest każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody. Przemoc w rodzinie jest rozumiana jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Rodzaje przemocy:

1. przemoc fizyczna
2. przemoc psychiczna
3. przemoc ekonomiczna
4. przemoc seksualna
5. zaniedbanie poprzez niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Podjmując działania w zakresie zapobiegania przemocy w rodzinie policjanci Komisariatu Policji w Miastku w 2019 roku współpracowali z Zespołami Interdyscyplinarnymi poszczególnych gmin powiatu, podejmując jednocześnie działania zapobiegawcze wspólnie z członkami grup roboczych, powołanych do rozpoznania i eliminowania przemocy w konkretnych rodzinach. Funkcjonariusze KP w Miastku na bieżąco realizują zadania wynikające z porozumienia dot. funkcjonowania telefonu interwencyjnego dla osób

pokrzywdzonych przemocą w rodzinie oraz procedur współpracy służby kuratorskiej i Policji w stosunku do osób, wobec których wykonywane jest orzeczenie sądu w związku z popełnieniem czynów karalnych polegających na stosowaniu przemocy lub groźby bezprawnej.

W 2019 roku w rodzinach na terenie poszczególnych gmin powiatu bytowskiego, w związku ze zgłoszeniami mieszkańców, przeprowadzonych zostało 243 interwencje tzw. „domowych”. Jest to o 162 interwencje mniej niż w roku 2018. Niemniej jednak, w związku ze stwierdzeniem różnych form przemocy w rodzinie, policjanci sporządzili 70 „Niebieskich Kart”, które zostały przekazane do poszczególnych Zespołów Interdyscyplinarnych w gminach. Pomimo spadku interwencji, liczba sporządzonych „Niebieskich Kart” wzrosła o 18 w stosunku do 2018 roku w odniesieniu do gminy.

Tabela 7. Interwencje domowe i „Niebieskie Karty”

Gmina	Interwencje domowe			Niebieskie Karty		
	2018	2019	+/-	2018	2019	+/-
Miastko	405	243	-162	52	70	+18

Wobec sprawców przemocy podejmowano następujące działania: praca socjalna, monitoring, wnioski do sądu o wgląd w sytuację rodziny, skierowanie do programu korekcyjno– edukacyjnego, pomoc finansowa i rzeczowa, terapia rodzinna, skierowanie do MGKdsRPA.

Biorąc pod uwagę jedynie dane statystyczne nie mamy pełnego obrazu zjawiska przemocy w rodzinach. Niewątpliwie częściej dochodzi do przemocy niż jest to zgłaszane. Pokrzywdzeni pomimo cyklicznych akcji informacyjnych, nie zawsze są świadomi, że mają jakieś prawa, że mogą ubiegać się o pomoc w rozwiązaniu problemu przemocy. Niekiedy również wstydzą się ujawnić, że taki problem w rodzinie występuje.

2.2.6. PRZESTĘPCZOŚĆ

Przestępczość jest dynamicznym, podlegającym rozwojowi zjawiskiem społecznym, które stanowi zagrożenie dla obowiązującego porządku prawnego. W zależności od swej intensywności i częstotliwości wpływa na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciska piętno na funkcjonowaniu.

Zapobieganie przestępczości wymaga zastosowania kompleksowych, zakładających wspólne zaangażowanie instytucji i organizacji państwowych, samorządowych i społecznych, przedstawicieli społeczności lokalnej oraz środków masowego przekazu.

Ważną rolę w zakresie inicjowania i organizowania tej działalności odgrywa policja.

Nad bezpieczeństwem mieszkańców gminy Miastko czuwa Komisariat Policji w Miastku (ul. Sikorskiego 3, 77-200 Miastko) i Straż Miejska (ul. Grunwaldzka 1, 77-200 Miastko).

Spośród wszystkich przestępstw popełnianych na terenie gminy Miastko w roku 2019 wyszczególnić należy te przestępstwa, które znajdują się w poniższej tabeli.

Tabela 8. Rodzaje przestępstw występujących na terenie Gminy Miastko w 2019r.

Kategoria przestępstwa	Liczba przestępstw
Uszkodzenie mienia	28
Kradzież mienia	19
Prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości	71
Uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego	14
Groźby karalne	9
Kradzież z włamaniem	27
Znęcanie się nad rodziną	1
Złamanie zakazu sądowego	20
Uszkodzenie ciała	12
Obcowanie płciowe z nieletnim	1

Funkcjonariusze Komisariatu Policji w Miastku, mając na względzie poprawę bezpieczeństwa mieszkańców, realizują programy prewencyjne pn. Prewencja inaczej, Bezpieczne wakacje, Bezpieczne ferie, organizują debaty dla seniorów informujące o zagrożeniach.

2.2.7. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Rozwiązywaniem problemów społecznych w gminie Miastko zajmują się jednostki publiczne, samorządowe, jak i niepubliczne, np. organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, fundacje, Kościół i organizacje kościelne.

Lp.	Nazwa podmiotu
1.	Urząd Miejski w Miastku
2.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastku
3.	Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn w Miastku
4.	Powiatowy Urząd Pracy w Bytowie, Filia Miastko
5.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Miastku
6.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Miastku
7.	Miejsko-Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Miastku
8.	Komisariat Policji w Miastku
9.	Prokuratura Rejonowa w Miastku
10.	Sąd Rejonowy w Miastku
11.	Szpital Miejski w Miastku
12.	Przychodnie miasteckie
13.	Kuratorzy zawodowi i społeczni
14.	Sołectwa i komitety osiedlowe
15.	Spółdzielnia Mieszkaniowa i wspólnoty mieszkaniowe
16.	Polski Czerwony Krzyż
17.	Środowiskowy Dom Samopomocy w Miastku
18.	Caritas-Zespoły Parafialne
19.	Powiatowy Młodzieżowy Dom Kultury w Miastku
20.	Biblioteka Publiczna w Miastku
21.	Biblioteka Pedagogiczna w Miastku

22.	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Miastku
23.	Ośrodek Sportu i Rekreacji w Miastku

W gminie funkcjonują liczne organizacje pozarządowe i stowarzyszenia, 6 parafii Kościoła katolickiego oraz 2 inne kościoły i związki wyznaniowe.

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form aktywności społecznej. Odgrywają ważną rolę nie tylko w konsolidacji lokalnej społeczności, organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów.

Współpraca samorządu lokalnego z podmiotami należącymi do sektora pozarządowego nie tylko pozwala skuteczniej i efektywniej działać na rzecz rozwoju oraz poprawy warunków i jakości życia mieszkańców, lecz również umożliwia istotne odciążenie sektora publicznego w realizacji zadań.

W Gminie Miastko funkcjonują 44 organizacje pozarządowe (stan na 2019 rok). Samorząd gminy posiada uchwalany corocznie program współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w oparciu o który ma możliwość podejmowania z nimi współpracy.

Poniższy wykaz przedstawia szczegółowo organizacje i stowarzyszenia:

1. Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych
ul. Konstytucji 3-go Maja 4, 77-200 Miastko
2. Miasteckie Towarzystwo Inicjatyw Gospodarczych „Radość Życia”
ul. Grunwaldzka 1, 77-200 Miastko
3. Miasteckie Towarzystwo Sportowe Hamer
ul. K. Wielkiego 3, 77-200 Miastko
4. Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana” Oddział Miejski w Miastku
ul. Piastowska 3/6, 77-200 Miastko
5. Polskie Stowarzyszenie Diabetyków-Stowarzyszenie Chorych na Cukrzycę-Koło nr 7 w Miastku

- ul. Grunwaldzka 1, 77-200 Miastko
6. Zarząd Rejonowego Polskiego Czerwonego Krzyża w Miastku
ul. J. Tuwima 1/ SP 2, 77-200 Miastko
 7. Miasteckie Stowarzyszenie na rzecz zwierząt BEZDOMNY KUNDELEK
77-200 Miastko
 8. BUBA Centrum Pomocy Zwierzętom
ul. Ogrodowa, 77-200 Miastko
 9. Miasteckie Stowarzyszenie Oświatowe
ul. Młodzieżowa 3, 77-200 Miastko
 10. Związek Ukraińców w Polsce – Koło w Miastku
ul. Rybacka 14, 77-200 Miastko
 11. ZHP Hufiec Miastko
ul. Kujawska 1, 77-200 Miastko
 12. Polski Związek Wędkarski – Koło Miejskie „Karaś”
ul. Grunwaldzka 1, 77-200 Miastko
 13. Stowarzyszenie na Rzecz Integracji Osób Upośledzonych ze Środowiskiem Lokalnym „Razem”
Tursko 4, 77-200 Miastko
 14. Zrzeszenie Kaszubsko Pomorskie – Oddział w Miastku
ul. Dworcowa 29, 77-200 Miastko
 15. Miastecki Związek Ludności Pochodzenia Niemieckiego
ul. Dworcowa 29, 77-200 Miastko
 16. Towarzystwo Historyczne Regionu Miasteckiego
ul. Podlaska 13/3, 77-200 Miastko
 17. Stowarzyszenie Rozwoju Ziemi Dretyńskiej
Dretyń 36, 77-200 Miastko
 18. Miasteckie Stowarzyszenie Dalekowschodnich Sztuk i Sportów Walki „IbukiDojo”
ul. Wrzosowa 1, 77-200 Miastko
 19. Zapaśniczy Klub Sportowy Miastko
ul. A. Mickiewicza 3a, 77-200 Miastko
 20. Uczniowski Klub Sportowy JUNIOR
ul. Wrzosowa 1, 77-200 Miastko
 21. Miastecki Klub Badmintona LEDNIK

- ul. Mickiewicza 3a, 77-200 Miastko
22. Miastecki Klub Sportowy START
ul. Grunwaldzka 1, 77-200 Miastko
23. Uczniowski Klub Sportowy LIDER
ul. B. Chrobrego 7, 77-200 Miastko
24. Uczniowski Klub Sportowy MORENA
ul. B. Chrobrego 7, 77-200 Miastko
25. Koło Gospodyń Wiejskich Świerzowianki
Świerzenko 40, 77-200 Miastko
26. Stowarzyszenie MiastkoRazem
ul. B. Chrobrego 7, 77-200 Miastko
27. Uczniowski Klub Sportowy „ATHLETIC BASKET”
ul. Wrzosowa 1, 77-200 Miastko
28. Miasteckie Towarzystwo Gospodarcze
ul. Grunwaldzka 1, 77-200 Miastko
29. Stowarzyszenie Teen Challenge – Chrześcijańska Misja Społeczna
ul. Gen. Maczka 10, 77-200 Miastko
30. Środowiskowy Dom Samopomocy – Fundacja „Sprawni Inaczej”
ul. J. Tuwima 1, 77-200 Miastko
31. ProSport Bobięcino
Bobięcino 14, 77-200 Miastko
32. Środkowopomorski Związek Hodowców Gołębi rasowych i Drobnego Inwentarza
Węgorzynko16i, 77-200 Miastko
33. Koło Gospodyń Wiejskich w Okuninie
Okunino 5, 77-200 Miastko
34. Koło Gospodyń Wiejskich w Dretyniu
Dretyń 18b, 77-200 Miastko
35. CARITAS Parafii Rzymsko katolickiej
ul. B. Chrobrego 9, 77-200 Miastko
36. CARITAS Parafii Rzymsko Katolickiej
ul. Wieżowa 13, 77-200 Miastko
37. Stowarzyszenie M jak Miastko
Grądzień 2, 77-200 Miastko
38. Miasteckie Stowarzyszenie Motocyklowe GRYF
ul. K. Wielkiego 3, 77-200 Miastko

- 39. Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów
ul. Grunwaldzka 1, 77-200 Miastko
- 40. Stowarzyszenie Rozwoju Inicjatyw Lokalnych „RAZEM”
Łubno 22, 77-140 Kołczygłowy
- 41. Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Wsi Trzcinno
Trzcinno 8A, 77-200 Miastko
- 42. Stowarzyszenie Przyjaciół szkoły Podstawowej w Wałdowie
Wałdowo 23, 77-200 Miastko
- 43. Polski Związek Niewidomych – koło powiatowe Bytów
ul. Miła 26, 77-100 Bytów
- 44. Stowarzyszenie Nasza Mała Ojczyzna
Węgorzynko 19 A E, 77-200 Miastko

ROZDZIAŁ III METODOLOGIA BADAŃ

3.1. PRZEDMIOT I CEL BADAŃ

Przedmiotem prowadzonych badań jest określenie problemów społecznych występujących w środowisku lokalnym mieszkańców Miasta i Gminy Miastko. Wynik przeprowadzonych badań pozwoli na sprecyzowanie i zweryfikowanie najważniejszych problemów społecznych w gminie, a także pomoże określić sposoby ich rozwiązywania. Mieszkańcy Miasta i Gminy Miastko najlepiej znają słabe i mocne strony gminy, szanse na rozwój oraz zagrożenia, gdyż to oni na co dzień spotykają się zarówno z przywilejami jak i utrudnieniami życia w gminie.

Uzyskane w wyniku przeprowadzonego badania dane stanowią podstawę do opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Miastko na lata 2021 – 2027.

3.2. METODY, TECHNIKI I NARZĘDZIA BADAWCZE

Dobór metod i technik badawczych, a także opracowanie narzędzi badawczych decydują o powodzeniu prowadzonych badań. W celu zgromadzenia materiału niezbędnego do poznania opinii mieszkańców Miasta i Gminy Miastko na temat problemów społecznych występujących w ich środowisku lokalnym posłużono się metodą sondażu diagnostycznego.

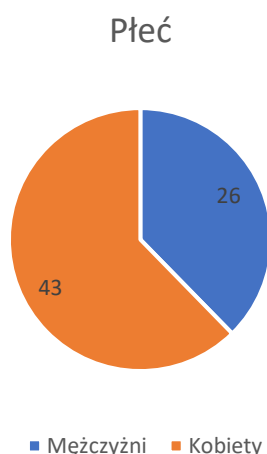
Sondaż diagnostyczny jest to badanie opinii publicznej polegające na gromadzeniu odpowiedzi na te same pytania zadawane określonej grupie ludzi. Zgodnie z definicją T. Pilcha „metoda sondażu diagnostycznego jest sposobem gromadzenia wiedzy o atrybutach strukturalnych i funkcjonalnych oraz dynamice zjawisk społecznych, opiniach i poglądach wybranych zbiorowości, nasilaniu się i kierunkach rozwoju określonych zjawisk i wszelkich innych zjawiskach instytucjonalnie nie zlokalizowanych – posiadających znaczenie wychowawcze – w oparciu o specjalnie dobraną grupę reprezentującą populację generalną, w której badane zjawisko występuje”. Zdaniem M. Łobockiego „przez metodę sondażu rozumie się metodę badań, której podstawową funkcją jest gromadzenie informacji o interesujących badacza problemach w wyniku relacji słownych osób badanych, nazywanych respondentami.” Konstruktywną cechą tej metody jest „wypytywanie” czy sondowanie opinii, zaś częścią składową są zadawane respondentom pytania. Odpowiedzi na nie mogą być pisemne - tworząc badania ankietowe, bądź ustne - wtedy sondaż przybiera formę wywiadu.

Metoda warunkuje i określa dobór odpowiednich technik badawczych. Dla potrzeb prowadzonych badań wybrano ankietę. W. Zaczyński definiuje ankietę jako metodę bezpośredniego zdobywania informacji przez pytania stawiane wybranym osobom za pośrednictwem drukowanej listy pytań, zwanej kwestionariuszem. Według W. Okonia ankietą to badanie zjawisk masowych na podstawie odpowiednio opracowanego kwestionariusza. W niniejszych badaniach narzędziem, które zastosowano był kwestionariusz ankiety dla mieszkańców Miasta i Gminy Miastko (Załącznik Nr 1). Kwestionariusz ten został skonstruowany tak, aby poznać opinie mieszkańców na temat występowania problemów społecznych w środowisku lokalnym. W badaniach ankietowych podjęto zagadnienia z obszaru diagnozowania problemów społecznych z perspektywy mieszkańców, określania niezaspokojonych potrzeb społecznych, a także określania poziomu poczucia bezpieczeństwa.

3.3. ORGANIZACJA I PRZEBIEG BADAŃ

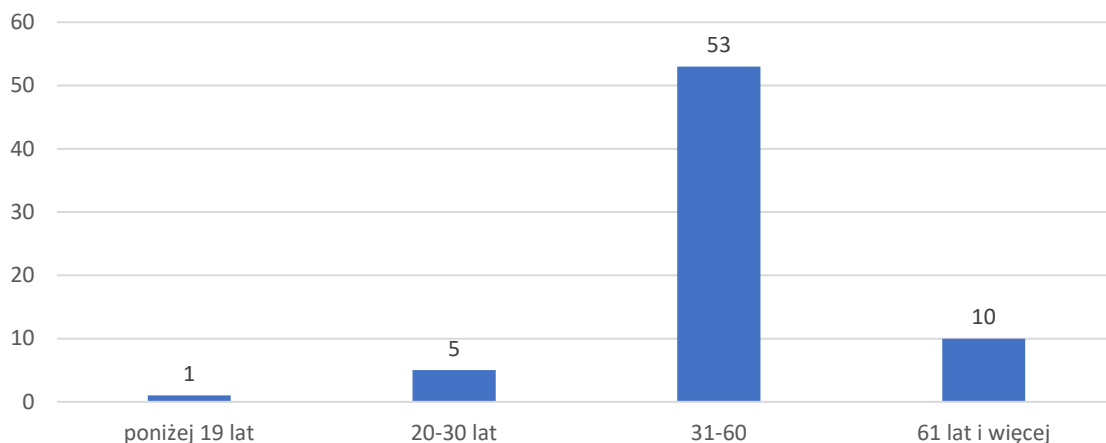
Badanie ankietowe przeprowadzono na terenie Miasta i Gminy Miastko w okresie od 01 do 30 października 2020r. Badaniami objęto mieszkańców powyżej osiemnastego roku życia. Ankieta została rozpowszechniona wśród mieszkańców poprzez rozdysponowanie jej w różnych instytucjach na terenie gminy, m.in. w: Urzędzie Miejskim w Miastku, Miejsko-Gminny Ośrodku Pomocy Społecznej, placówkach oświatowo - wychowawczych, placówkach służby zdrowia, Miejsko- Gminnym Ośrodku Kultury, Ośrodku Sportu i Rekreacji , Miejsko – Gminnej Bibliotece Publicznej, Centrum Informacji Turystycznej. Odpowiedzi na pytania zawarte w ankiecie udzieliło 69 mieszkańców Miasta i Gminy Miastko. Wśród respondentów było 43 kobiety i 26 mężczyzn.

Wykres 8. Podział respondentów z uwagi na płeć

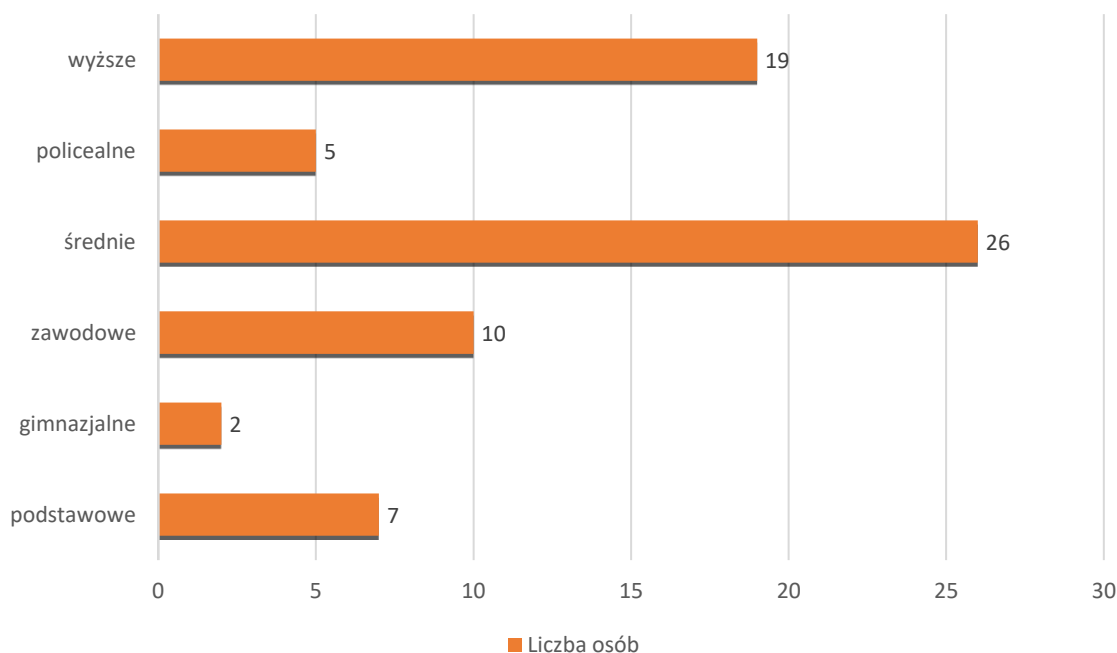
W badaniu wzięły udział osoby w różnym wieku, najmniej osób było w młodym wieku, tj. w przedziale 20-30 lat (5 osób) i w wieku 61 i więcej (10 osób). Strukturę respondentów z uwagi na ich wiek przedstawia poniższy wykres.

Wykres 9. Struktura wiekowa respondentów

Respondentów zapytano również o poziom wykształcenia. Najwięcej ankietowanych wskazało, iż ma wykształcenie średnie – 26 osób, następnie co do ilości było wykształcenie wyższe – 19 osób, potem wykształcenie zawodowe – 10 osób, podstawowe – 7 osób, policealne – 5 osób i gimnazjalne – 2 osoby.

Wykres 10. Struktura wykształcenia respondentów

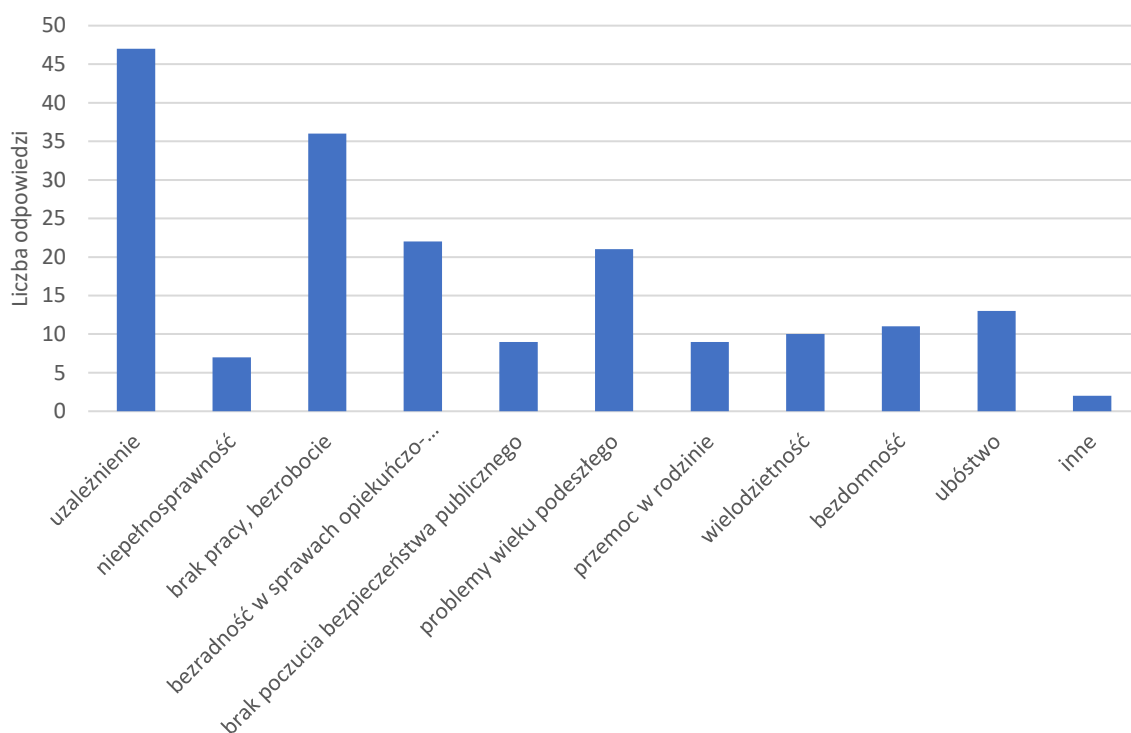
3.4. WYNIKI BADAŃ

Badania ankietowe przeprowadzone w ramach diagnozy sytuacji społecznej w Gminie Miastko posłużyły identyfikacji, określeniu przyczyn i skali występujących na jej terenie problemów społecznych oraz wskazaniu działań, jakie należałoby podjąć w celu zmniejszenia ich natężenia oraz zminimalizowania ich skutków. Kwestionariusz ankiety skonstruowano z 19 pytań, były to pytania zamknięte i półotwarte.

Pytanie 1: Jakie problemy najczęściej dotyczą mieszkańców Gminy Miastko?

Pierwsze pytanie ankiety dotyczyło problemów, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy. Pytanie miało charakter półotwarty, tzn. respondenci mogli wybrać problem społeczny ze wskazanego katalogu, bądź mogli wskazać własną, indywidualną odpowiedź. Uzyskane wyniki przedstawia poniższy wykres.

Wykres 11. Problemy z jakimi najczęściej borykają się mieszkańcy Gminy Miastko

Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że najczęściej zauważalnymi problemami są: uzależnienie od alkoholu, narkotyków, dopalaczy.

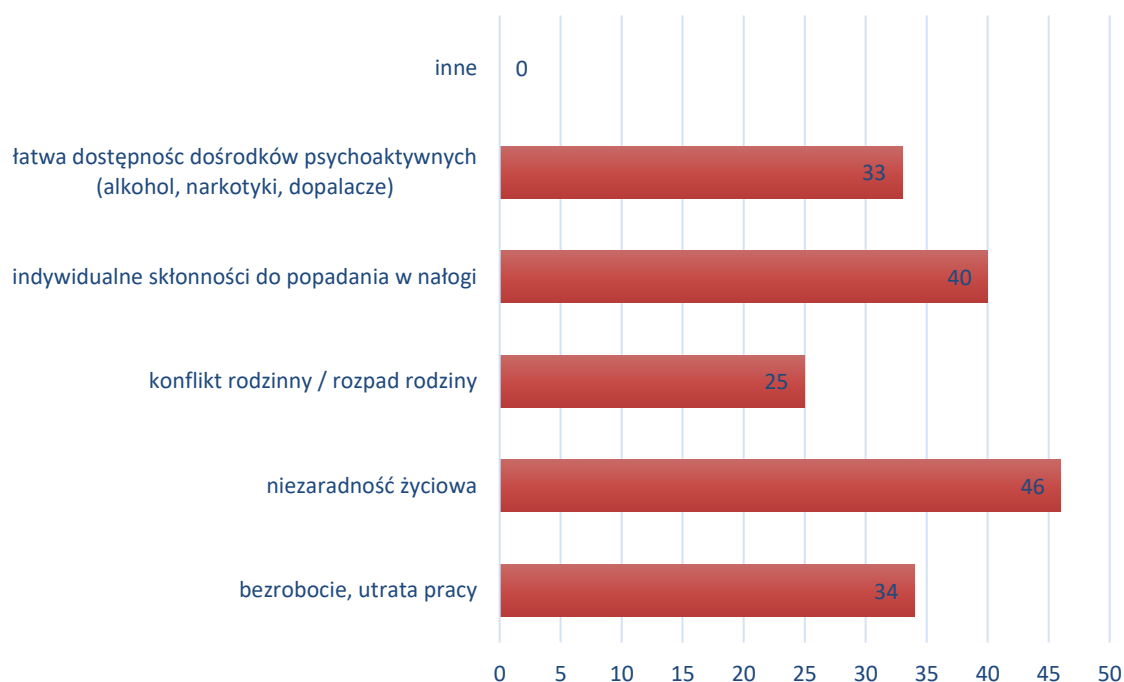
Często wymienianymi zagadnieniami są: brak pracy, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (dysfunkcyjność rodzin), problemy wieku podeszłego (izolacja społeczna osób starszych). Ankietowani rzadziej wymieniali takie problemy jak: ubóstwo i niewydolność materialna rodziny, wielodzietność i problemy rodzin niepełnych, przemoc w rodzinie, niepełnosprawność, brak poczucia bezpieczeństwa /przestępczość, długotrwała lub ciężka

choroba, przemoc w rodzinie, zaniedbanie dzieci.

Pytanie 2: Jakie są Pana/Pani zdaniem przyczyny występowania problemu uzależnień w mieście ?

Respondenci najczęściej odpowiadali, że przyczyną występowania uzależnień jest niezaradność życiowa, indywidualne skłonności do popadania w nałogi oraz bezrobocie bądź utrata pracy.

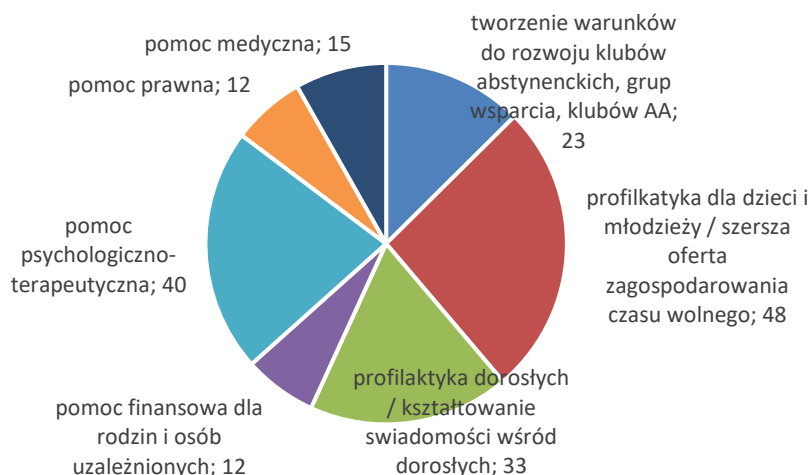
Wykres 12. Powody występowania uzależnień

Pytanie 3: Jakie działania winny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin?

Powyższe pytanie miało wskazać kierunki tworzenia działań w celu walki z uzależnieniami na terenie Gminy Miastko. Ankietowani najczęściej wskazywali na profilaktykę zarówno w odniesieniu do dorosłych i co znaczące również w stosunku do dzieci, poprzez szerszą ofertę zagospodarowania wolnego czasu. Trzecim ważnym elementem walki uznano pomoc psychologiczno-terapeutyczną. Wykres zamieszczony na kolejnej stronie prezentuje szczegółowe wyniki ankiety.

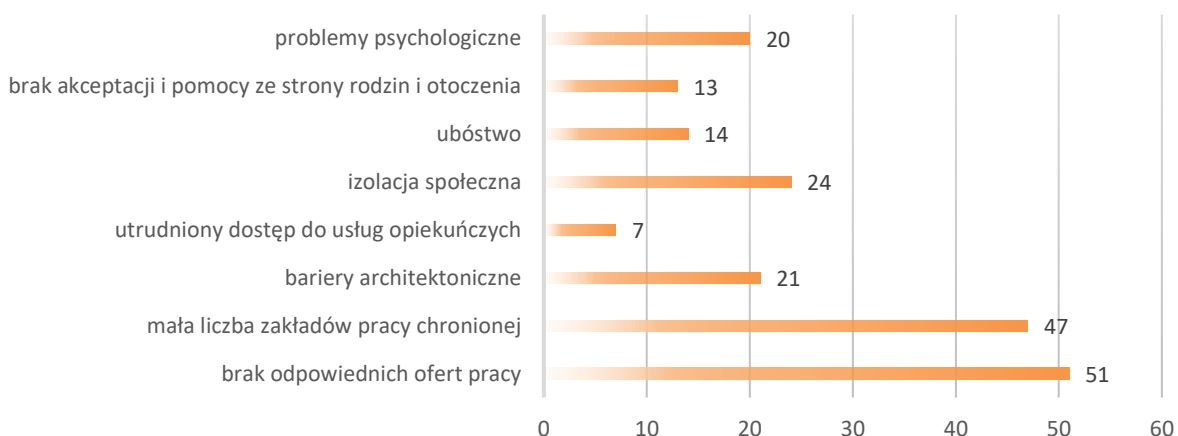
Wykres 13. Działania na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin

Pytanie 4: Jakie problemy dotyczą osoby niepełnosprawne w mieście?

Kolejna kwestia poruszona w ankiecie dotyczyła problemów, z jakimi najczęściej zmagają się osoby niepełnosprawne w gminie. Według badanych najczęstszymi problemami, które dotyczą osoby niepełnosprawne z gminy są: brak odpowiednich ofert pracy, mała dostępność zakładów pracy chronionej, bariery architektoniczne, brak odpowiednich ofert pracy, izolacja społeczna, utrudniony dostęp do usług opiekuńczych, ubóstwo, problemy psychologiczne. Szczegółowe dane dotyczące uzyskanych odpowiedzi prezentuje poniższy wykres.

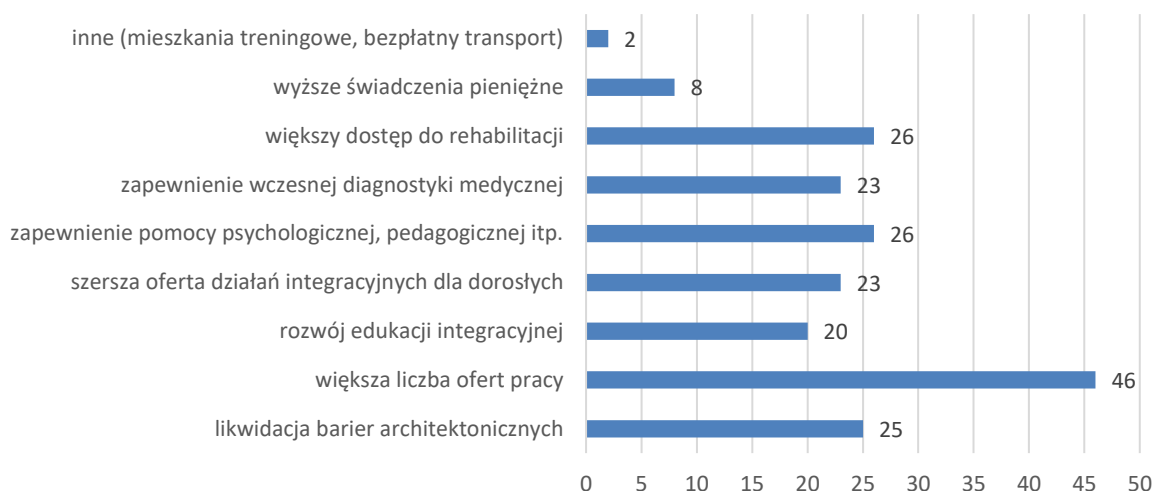
Wykres 14. Problemy osób niepełnosprawnych

Pytanie 5: Jakie działania umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym?

Poniższy wykres przedstawia działania na rzecz osób niepełnosprawnych, które mogłyby stanowić o ich pełniejszym udziale w życiu społecznym Gminy Miastko. Jednoznacznie wynika, że mieszkańcy zauważają brak miejsc pracy, a co z tym łączy się nierozzerwalnie brak miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.

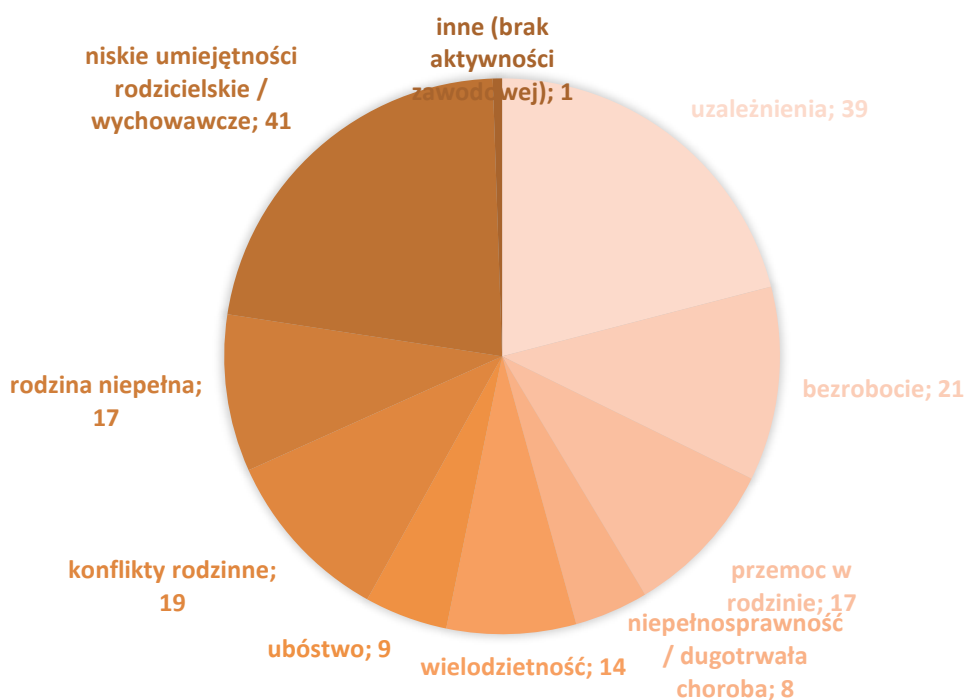
Wykres 15. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych

Pytanie 6: Jakie są Pana/Pani zdaniem przyczyny bezradności rodziców w sprawach opiekuńczo – wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego?

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające poznać opinie respondentów na temat przyczyn bezradności opiekuńczo-wychowawczej oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego. W opinii badanych głównymi przyczynami bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie są: niskie umiejętności rodzicielskie/wychowawcze, uzależnienia, bezrobocie, długotrwała choroba, przemoc w rodzinie, niepełnosprawność. Uzyskane odpowiedzi prezentuje wykres.

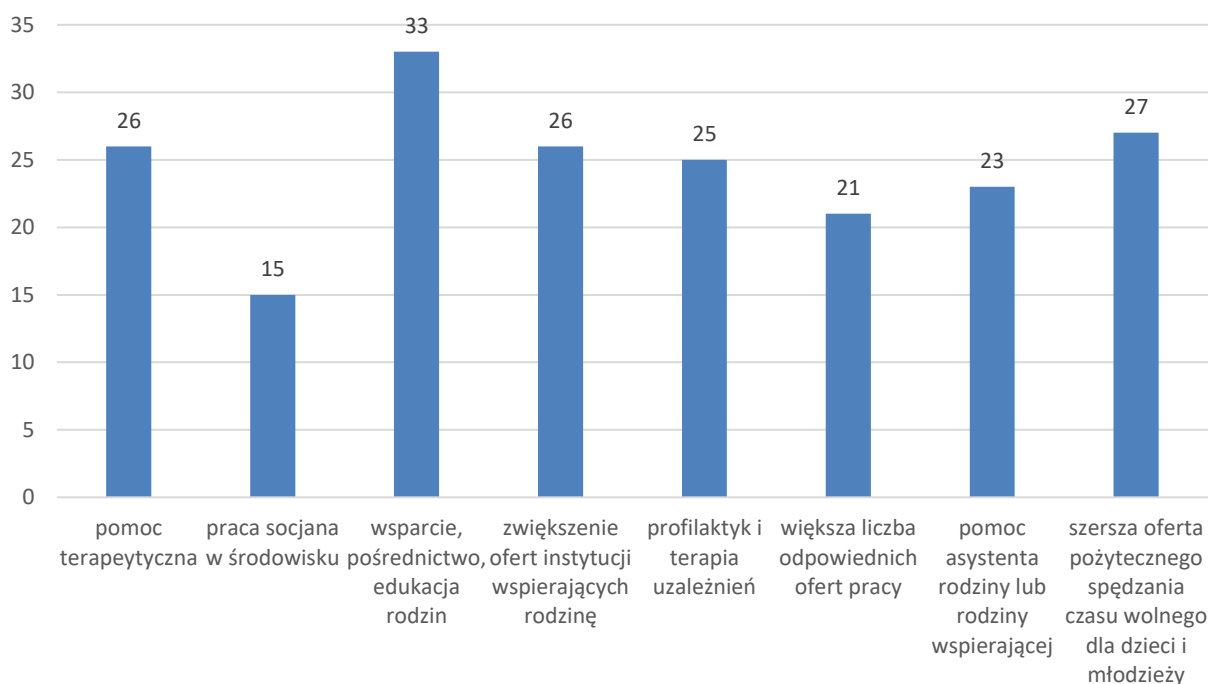
Wykres 16. Przyczyny bezradności rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego.

Pytanie 7: Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin z trudnościami wychowawczymi w Gminie?

Kolejne pytanie dotyczyło działań, które poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo. Wśród działań, których podjęcie mogłoby poprawić sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo, ankietowani najczęściej wskazywali wsparcie poprzez poradnictwo specjalistyczne oraz edukację rodzin, szerszą ofertę pożytecznego spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, zapewnienie pomocy ze strony asystenta rodziny, profilaktykę i terapię uzależnień, pomoc terapeutyczną pracę socjalną w środowisku.

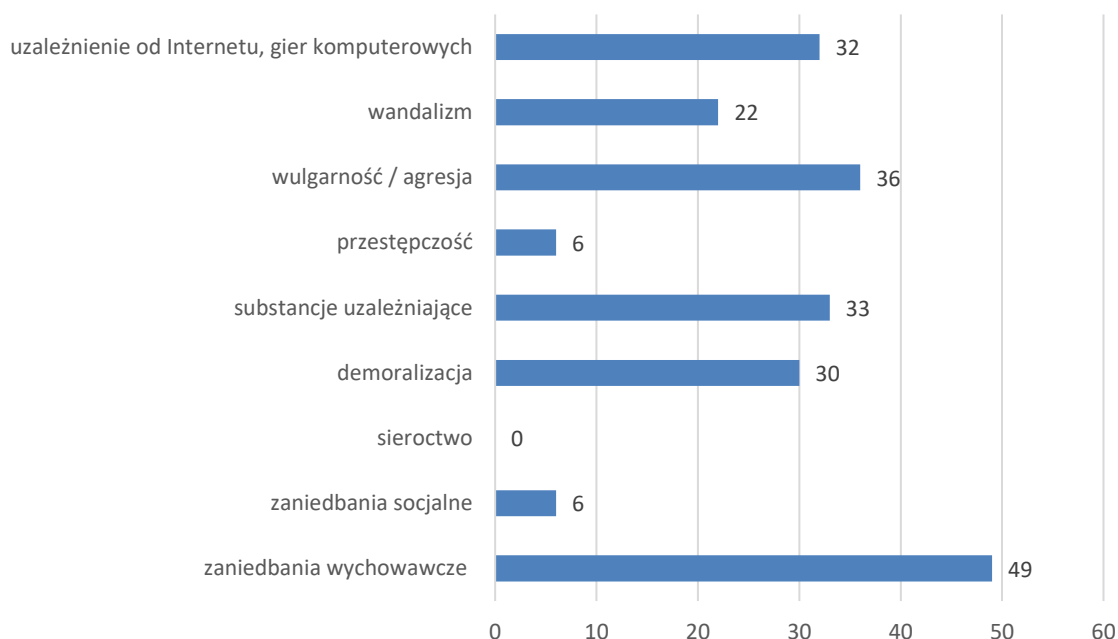
Wykres 17. Działania na rzecz poprawy sytuacji rodzin z trudnościami wychowawczymi

Pytanie 8: Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzega Pan/Pani najczęściej w naszej Gminie?

Zapytano również o negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży, które dostrzegają mieszkańcy Gminy Miastko. Respondenci wskazali, że najbardziej dostrzegają zaniedbania wychowawcze w stosunku do dzieci, wulgarność, sięganie po substancje uzależniające, uzależnienie od Internetu oraz demoralizację. Wykres prezentujący dane zamieszczono na kolejnej stronie.

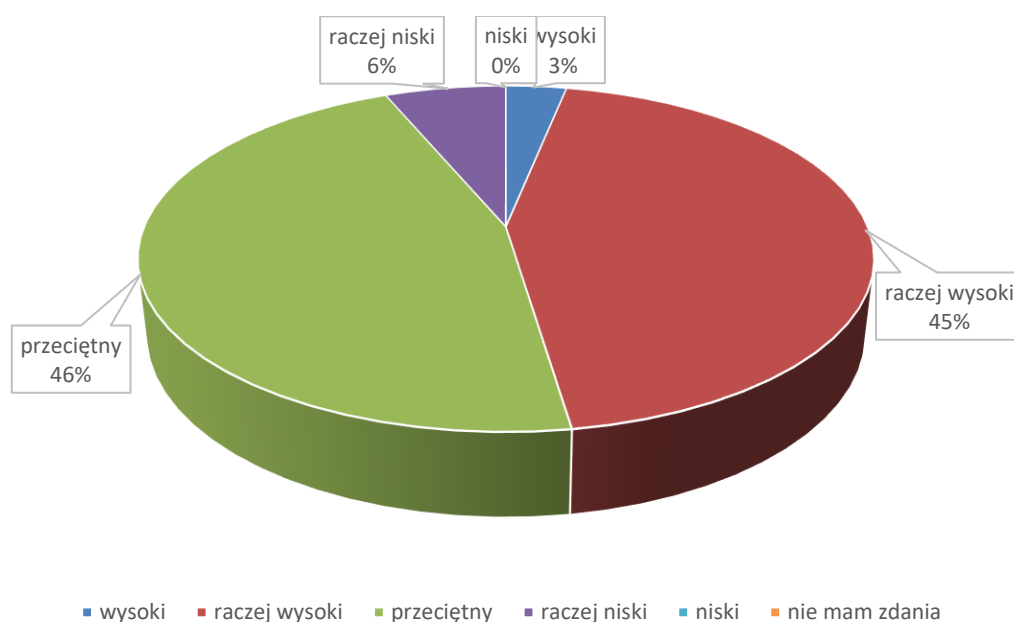
Wykres 18. Negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży

Pytanie 9: Jaki jest zdaniem Pana/Pani poziom bezrobocia w Gminie?

Zapytano respondentów o wiedzę na temat bezrobocia w Gminie Miastko. Odpowiedzi wskazują, że mieszkańcy oceniają, że rynek pracy nie jest zadowalający. Odpowiedzi dotyczące wysokiego bezrobocia (wysoki – 2 i raczej wysoki – 28) przeważają nad opinią, że poziom bezrobocia jest przeciętny (29 odpowiedzi). Kolejno zaznaczano: raczej niski – 5 i nie mam zdania 6 osób. Na uwagę zasługuje fakt, iż nikt nie zaznaczył, że poziom bezrobocia w gminie jest na niskim poziomie.

Wykres 19. Poziom bezrobocia w Gminie Miastko według oceny respondentów

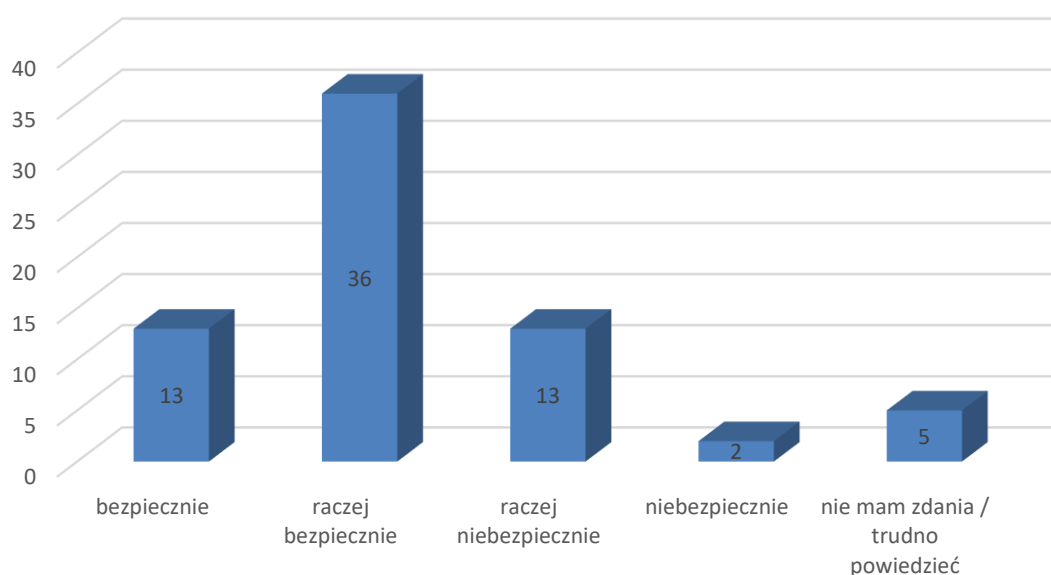

Pytanie 10: Czy czuje się Pan/Pani bezpiecznie w Gminie?

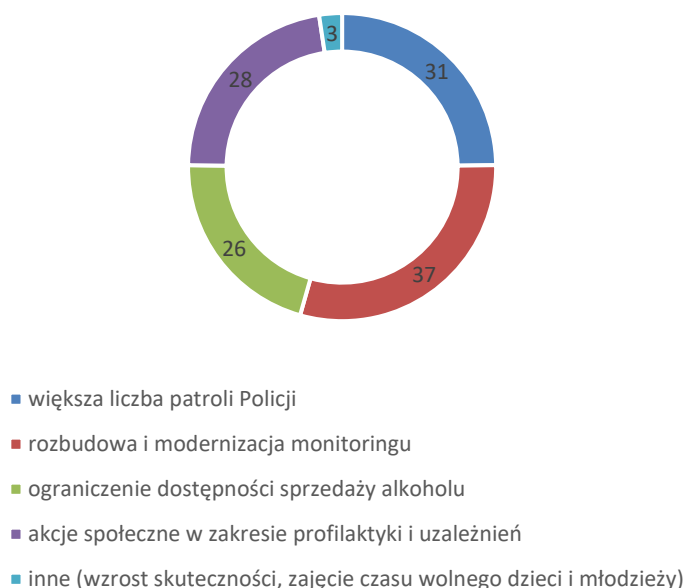
Pytanie 11: Co wpłynęłoby na poczucie bezpieczeństwa publicznego w Gminie?

W kolejnych dwóch pytaniach podjęto temat stanu bezpieczeństwa w gminie – poczucia bezpieczeństwa oraz przyczyn jego braku. Większość badanych (71 %) oceniło, że czuje się bezpiecznie bądź raczej bezpiecznie na terenie gminy. Prawie 19 % ankietowanych zaznaczyło, że raczej nie czuje się bezpiecznie, zaś 4 % całkowicie nie czuje się bezpiecznie. Część respondentów wskazało, iż nie ma zdania w tym temacie. Uzyskane dane prezentują kolejne wykresy.

Wykres 20. Odczucie bezpieczeństwa w Gminie Miastko

Wykres 21. Sposoby na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa publicznego

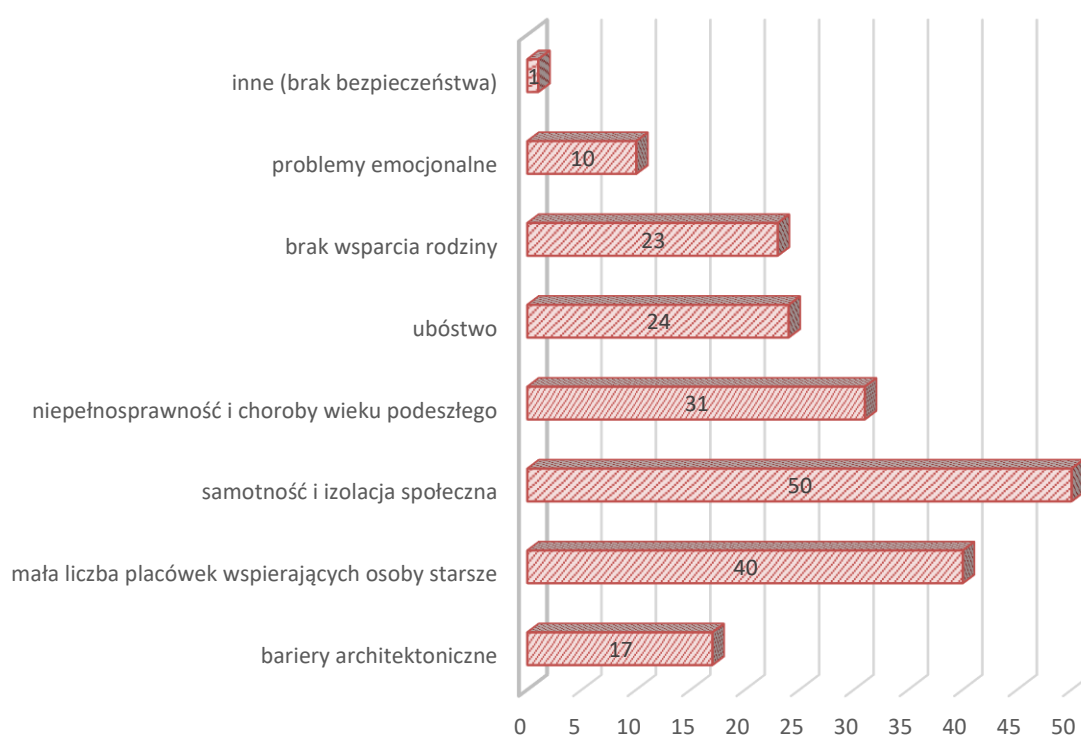

Pytanie 12: Jakie problemy dotyczą najczęściej osoby starsze?

Zapytano mieszkańców również o osoby starsze i ich problemy. Struktura demograficzna gminy jednoznacznie wskazuje, że wciąż rośnie liczba osób w wieku poprodukcyjnym.

Odpowiedzi wskazują, że największymi problemami tej grupy wiekowej jest samotność i izolacja społeczna, mała liczba placówek wspierających osoby starsze oraz niepełnosprawność i choroby wieku podeszłego.

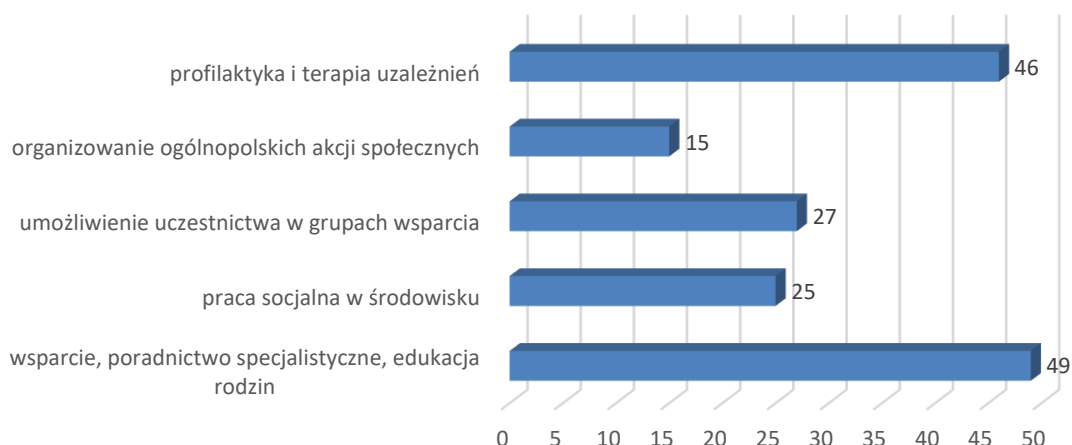
Wykres 22. Problemy osób starszych

Pytanie 13: Jakie działania byłyby najskuteczniejsze wobec osób doświadczających przemocy w rodzinie?

Kwestią, którą podjęto w badaniu była również opinia mieszkańców na temat najskuteczniejszych działań wobec osób doświadczających przemocy. Jednoznacznie wynika z uzyskanych odpowiedzi, że w tych niepokojących sytuacjach nieodzowne jest wsparcie, poradnictwo specjalistyczne, edukacja rodzin oraz profilaktyka i terapia uzależnień. Wykres prezentujący wyniki uzyskane od respondentów zamieszczono na kolejnej stronie.

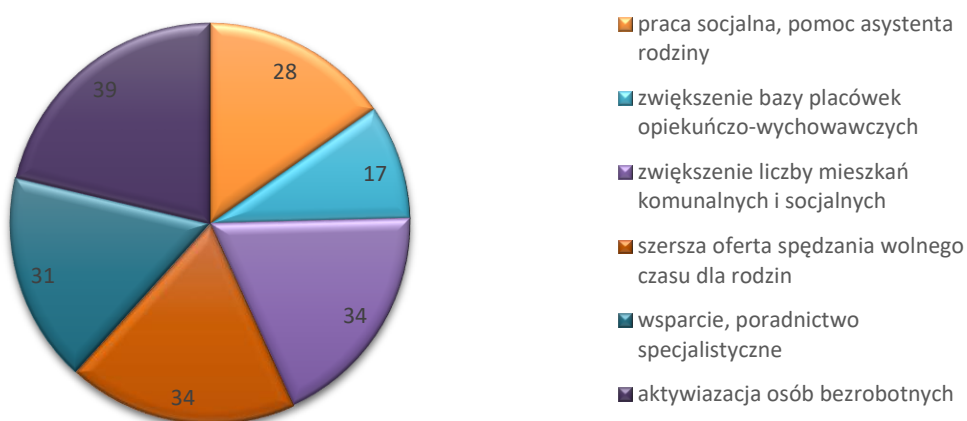
Wykres 23. Działania wobec osób doświadczających przemocy w rodzinie

Pytanie 14: Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin wielodzietnych i niepełnych w lokalnej społeczności?

Podczas badania zauważono również sytuację rodzin wielodzietnych i niepełnych. Ankietowani uznali, że sytuację w/w rodzin poprawi w znaczący sposób aktywizacja osób bezrobotnych, zwiększenie liczby mieszkań komunalnych i socjalnych oraz szersza oferta spędzania czasu wolnego dla rodzin.

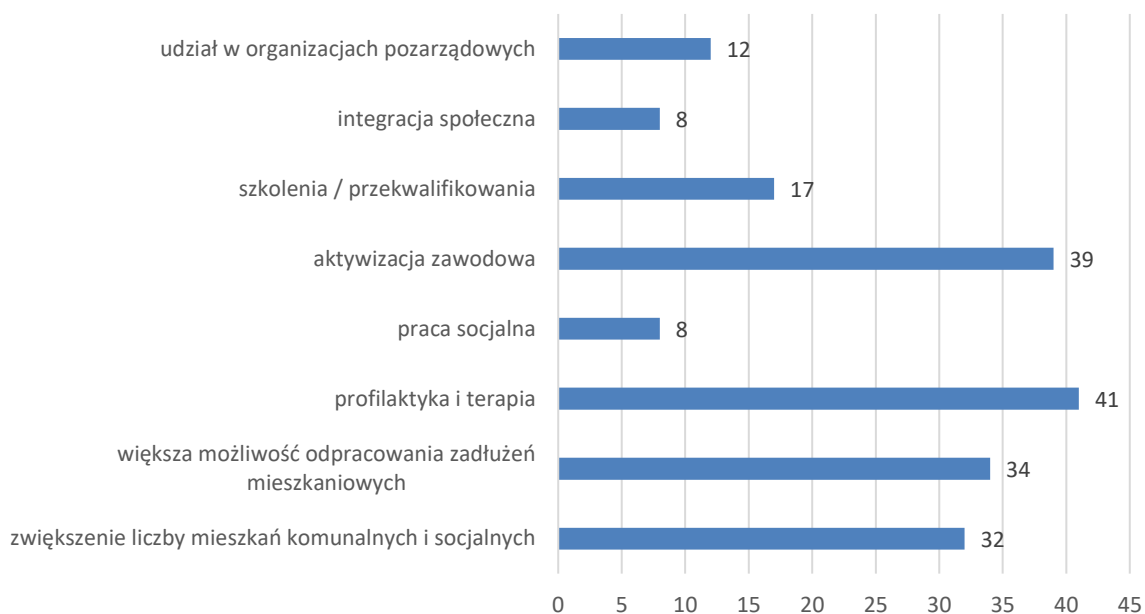
Wykres 24. Działania poprawiające sytuację rodzin wieloletnich i niepełnych

Pytanie 15: Jaki sposób działania byłby najskuteczniejszy w rozwiązaniu bezdomności i zagrożenia bezdomnością?

Problem bezdomności w Gminie Miastko nie stanowi wielkiego odsetka problemów społecznych, jednak nie można go pominąć w ogóle zagadnień dotyczących stworzenia strategii rozwiązywania problemów społecznych dla gminy. Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn w Miastku stanowi jeden z środków ułatwiających walkę z tym problemem.

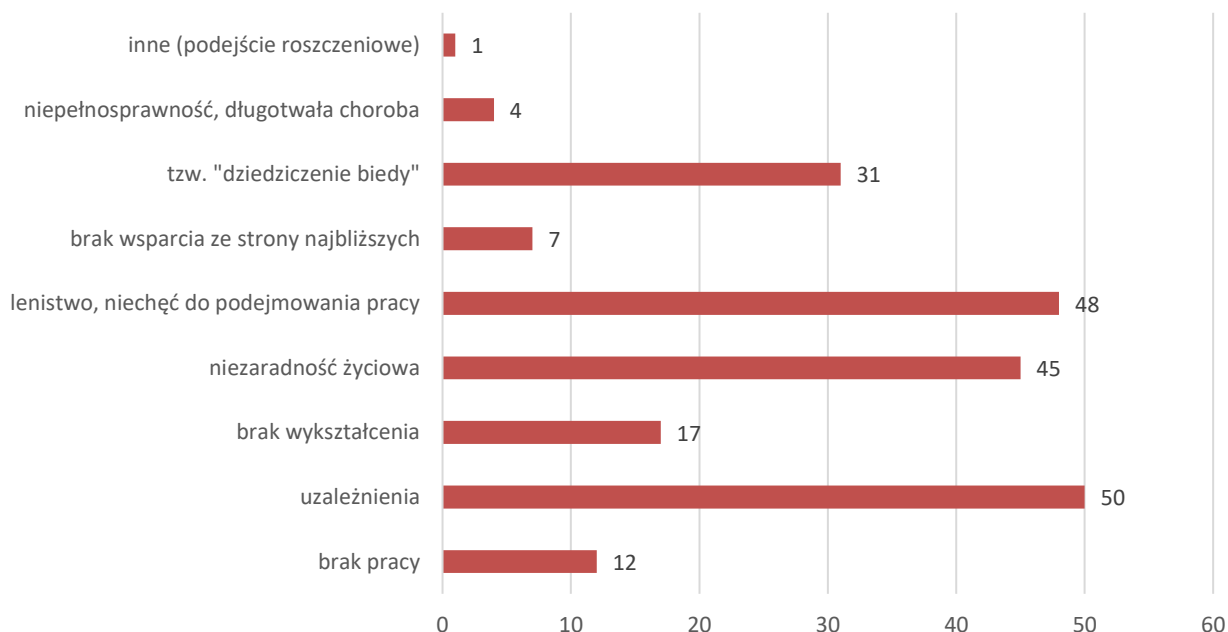
Wykres 25. Działania rozwiązujące problem bezdomności i zagrożenia bezdomnością w gminie

Pytanie 16: Co zdaniem Pana/Pani decyduje o tym, że niektórzy ludzie nie mogą wydostać się z ubóstwa?

Większość ankietowanych (72 %) twierdzi, że najważniejszym powodem niemożności wydostania się z ubóstwa są uzależnienia. Kolejnymi powodami są: lenistwo, niechęć podejmowania zatrudnienia, niezaradność życiowa oraz tzw. „dziedziczenie biedy”.

Wykres 26. Powody wpływające na poziom ubóstwa w gminie

Pytanie 17: Jakie działania powinien podjąć samorząd gminy, aby ograniczyć obszary

problemów społecznych?

Poproszono również respondentów o wskazanie działań, które powinien podjąć samorząd, aby niwelować obszary zagrożeń w gminie. Większość respondentów wskazało, iż w największym stopniu aby podołać w/w zamierzeniom należy tworzyć warunki do powstania nowych miejsc pracy. Kolejne pozycje zajęły działania związane pracami użytecznymi i tworzeniem warunków do leczenia terapii zaburzeń psychicznych (zwłaszcza dla dzieci i młodzieży).

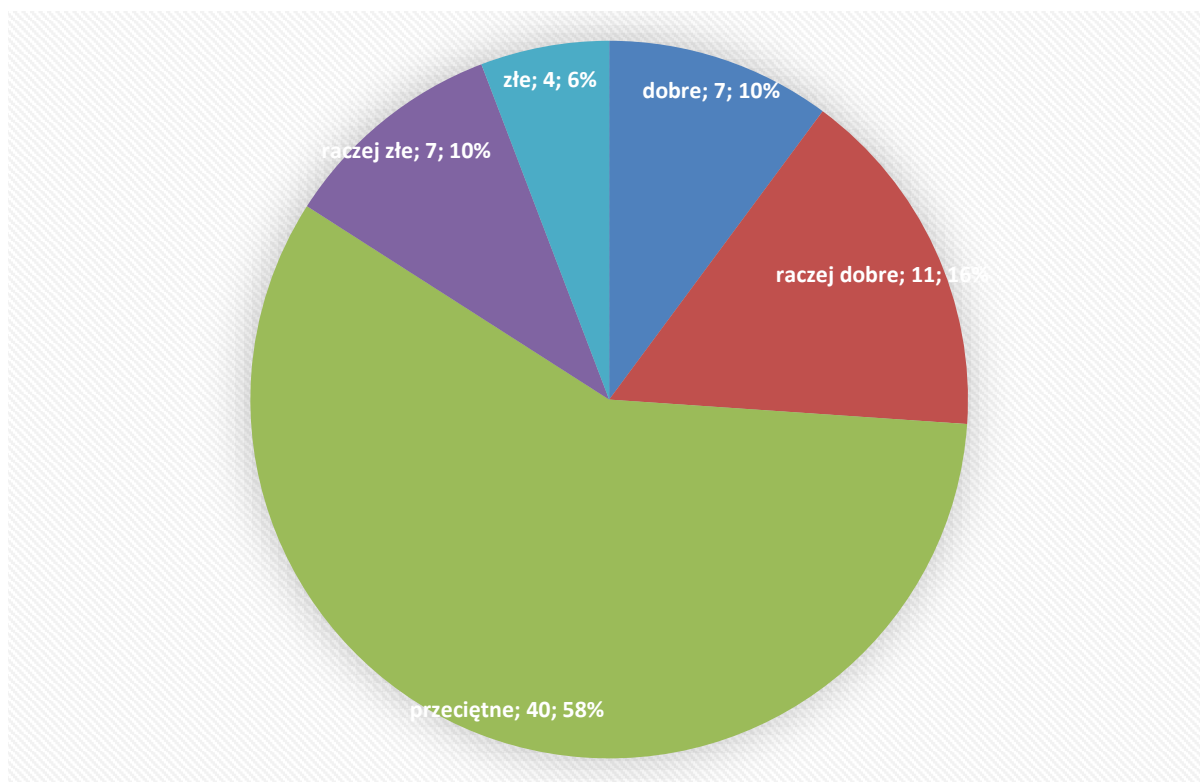
Tabela nr 9. Pożądane działania samorządu w celu ograniczenia problemów społecznych

Działanie samorządu	Liczba osób wskazujących na działanie
Kontynuować programy prac społecznie użytecznych i roboty publiczne	38
Monitorować efektywne wykorzystywanie środków pieniężnych z pomocy społecznej	24
Wesprzeć organizacje pozarządowe w przedsięwzięciach na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	23
Tworzyć warunki do leczenia terapii zaburzeń psychicznych (zwłaszcza dzieci i młodzieży)	26
Pozyskiwać dodatkowe środki finansowe pozabudżetowe (np. środki unijne, z budżetu państwa)	22
Profesjonalizować kadry pomocy społecznej	3
Rozwijać jednostki organizacyjne pomocy społecznej	6
Tworzyć warunki do powstania nowych miejsc pracy	47
Inne (korzystać z programów rządowych)	1

Pytanie 18: Jak ocenia Pan/Pani swoje warunki życia w Gminie?

Pytaniem tym poproszono ankietowanych o ocenę jakości swojego życia w Gminie Miastko. Najczęściej pojawiającą się oceną była ocena dostateczna – przeciętnie – prawie 58 % odpowiedzi. Stwierdzić należy również, że prawie 16 % badanych ocenia swoje warunki jako złe bądź raczej złe. Dane z uzyskanych odpowiedzi zawarto w wykresie 27.

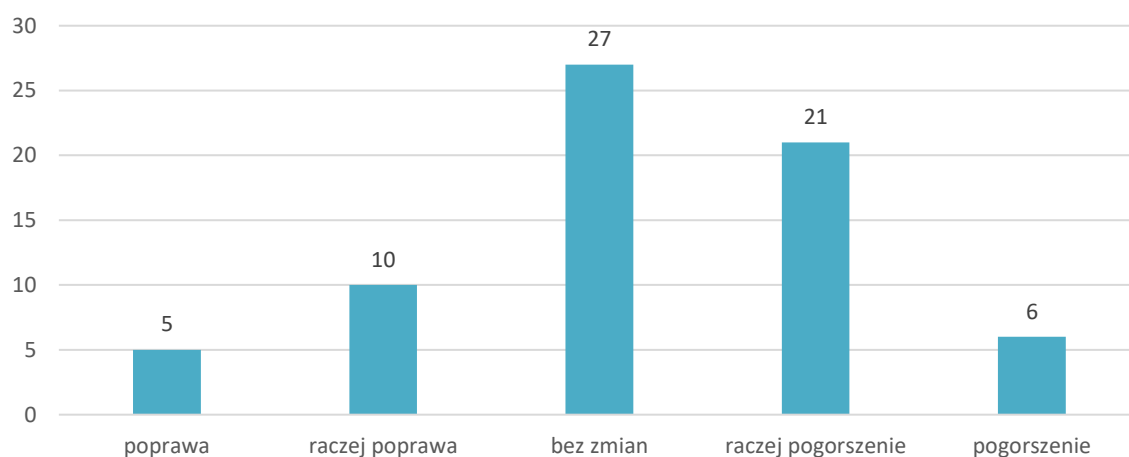
Wykres 27. Ocena warunków życia w Gminie Miastko

Pytanie 19: Jak ocenia Pan/Pani zmiany warunków życia w Gminie Miastko w ostatnich 5 latach (2015-2019)?

Ostatnią kwestią dotyczącą badania była sprawa zmiany warunków życia mieszkańców naszej gminy w latach 2015-2019. Wyniki badania przedstawia wykres na kolejnej stronie.

Wykres 28. Ocena zmiany warunków życia w Gminie Miastko w latach 2015-2019

ROZDZIAŁ IV ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest jedną z najczęściej stosowanych i najprostszych technik analitycznych. Skrót SWOT pochodzi od czterech angielskich słów: Strengths (silne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse), Threats (zagrożenia). Powyższe pojęcia należy rozumieć następująco:

- SZANSE – zewnętrzne zjawiska i tendencje, które mają miejsce w otoczeniu, a odpowiednio wykorzystane będą impulsem rozwoju oraz osłabiać występujące niekorzystne zjawiska
- ZAGROŻENIA – wszystkie zewnętrzne zjawiska uznawane jako bariery dla rozwoju Gminy i Miasta, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. Istnienie zagrożeń musi być przy planowaniu podejmowanych działań,
- MOCNE STRONY – zalety wynikające z uwarunkowań wewnętrznych Gminy i Miasta, które w pozytywny sposób wyróżniają je spośród innych. Mocne strony mogą być zarówno obiektywnie dane przez naturę, jak i być zasługą lokalnej społeczności,
- SŁABE STRONY - stanowią konsekwencję ograniczeń zasobów i niedostatecznego ukształtowania uwarunkowań wewnętrznych. Mogą one dotyczyć całej Gminy i Miasta, jak i jej części.

Prawidłowa diagnoza poszczególnych okoliczności pozwoli na osiągnięcie celów, którym służy analiza SWOT. Celem tym jest:

- unikanie zagrożeń,
- wykorzystywanie szans,
- wzmacnianie słabych stron,
- opieranie się na mocnych stronach. Poniżej przedstawiono dwie tabele analizy SWOT.

W jednej prezentowane są mocne i słabe strony Gminy Miastko, w drugiej zaś szanse i zagrożenia. Z uwagi na zagadnienie przygotowywanego dokumentu z zakresu polityki społecznej zagadnienia ujęte w tabelach zredukowano do kwestii mających wpływ na politykę społeczną.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Kapitał ludzki (doświadczenie, wykształcenie i kreatywność kadr) • Aktywne pozyskiwanie środków zewnętrznych • Bogato rozwinięta infrastruktura sportowa i rekreacyjna • Bogata oferta wydarzeń kulturalnych organizowanych przez Gminę • Atrakcyjność turystyczna Gminy • Zabezpieczanie dzieciom i młodzieży dostępu do różnorodnych form spędzania czasu wolnego • Stale rozwijająca się współpraca z organizacjami pozarządowymi • Wszechstronna współpraca pomiędzy instytucjami zajmującymi się problematyką dzieci i młodzieży • Wysoko wykwalifikowany personel pedagogiczny • Funkcjonowanie w szkołach wolontariatu młodzieżowego • Funkcjonowanie klas integracyjnych w szkołach na terenie gminy Miastko • Prowadzenie przez samorząd działań profilaktycznych, naprawczych i innych zapobiegających dysfunkcjom rodziny • Zapewnienie dostępu do świadczeń pomocy społecznej oraz usług opiekuńczych na terenie gminy Miastko • Aktywność Miejsko-Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • Funkcjonowanie na terenie gminy Zespołu Interdyscyplinarnego • Dobra współpraca pomiędzy instytucjami świadczącymi pomoc osobom niepełnosprawnym • Funkcjonowanie na terenie gminy Środowiskowego Domu Samopomocy • Dysponowanie stałymi środkami finansowymi na profilaktykę i rozwiązywanie	• Istnienie barier architektonicznych utrudniających pełny udział w życiu publicznym osób niepełnosprawnych i starszych • Brak podejmowania działań służących podnoszeniu kwalifikacji przez osoby długotrwale bezrobotne • Zbyt mała liczba połączeń komunikacyjnych z innymi miastami • Zbyt mała liczba patroli Policji • Niewielkie zaangażowanie lokalnej społeczności – bardzo mała liczba grup samopomocowych • Brak dziennego domu pobytu dla osób starszych • Niewystarczające środki finansowe na realizacji zadań w zakresie polityki społecznej • Niedopasowanie wielkości kadry służb pomocy społecznej do rosnącej liczby zadań ustawowych • Brak wystarczającej liczby instytucji i organizacji działających na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych • Brak mieszkań chronionych i socjalnych na terenie gminy Miastko • Niewystarczająca oferta zagospodarowania czasu wolnego adresowana do seniorów • Brak aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych • Niewystarczające dostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych – liczne bariery architektoniczne • Niski poziom wsparcia finansowego osób niepełnosprawnych oraz niewystarczające środki na realizację zadań pomocy społecznej

problemów alkoholowych i innych uzależnień • Wysoki poziom edukacji szkolnej i Wychowania przedszkolnego • Dostęp do wsparcia specjalistów: psychologa i psychoterapeuty ds. uzależnień • Aktywna działalność asystenta rodziny na terenie gminy Miastko • Dobra współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną • Funkcjonowanie na terenie gminy placówki wsparcia dziennego prowadzonej przez Fundację „Sprawni Inaczej”	• Niedopasowanie wielkości kadry służb pomocy społecznej do rosnącej liczby zadań ustawowych • Niski poziom świadczeń emerytalno-rentowych dla osób niepełnosprawnych • Niewywiązywanie się rodzin z zobowiązań ustalanych w toku pracy z nimi • Ukrywanie przed asystentem problemów w zakresie funkcjonowania rodziny • Nadmierna biurokracja towarzysząca procesowi pracy z rodziną
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Opracowanie i wdrożenia specjalnych programów pomocowych • Polityka państwa zmierzająca do poprawy jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych • Wzmocnienie polityki prorodzinnej • Rosnąca liczba programów i projektów skierowanych do osób starszych i niepełnosprawnych • Spadek skali ubóstwa mieszkańców gminy Miastko • Adekwatne działania edukacyjne • Poszerzenie bazy instytucjonalnej wspierającej rodziny • Zwiększająca się dostępność pozyskiwania środków finansowych	• Niewydolność systemu emerytalnego oraz opieki zdrowotnej • Powielanie negatywnych stereotypów w zakresie funkcjonowania społecznego osób starszych – niski stopień integracji społecznej seniorów • Rosnąca postawa roszczeniowa wobec instytucji pomocowych • Rozproszenie terytorialne gminy Miastko, które utrudnia podejmowanie intensywnych działań adresowanych do grupy seniorów oraz osób długotrwale lub ciężko chorych oraz ubogich • Postępujący proces starzenia się społeczeństwa gminy Miastko • Rozluźnienie więzi rodzinnych pomiędzy pokoleniami • Bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów • Delegowanie coraz większej liczby zadań władzom lokalnym przy jednoczesnym braku zapewnienia adekwatnego finansowania. • Utrzymujące się zjawisko migracji zarobkowej młodych ludzi • Niski poziom świadczeń opieki zdrowotnej

	• Niski poziom integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym – wykluczenie społeczne • Ograniczenia w dostępie do pomocy świadczonej na rzecz osób niepełnosprawnych • Postępujący proces starzenia się społeczeństwa gminy Miastko • Niska skłonność rodzin do podejmowania współpracy z asystentem • Zwiększająca się liczba przypadków rozpadu rodzin na terenie gminy Miastko • Znaczący wzrost obowiązków nakładanych na instytucje pomocy społecznej, bez adekwatnej rozbudowy ich struktur, prowadzący do nieskutecznego wywiązywania się z nich • Wzrastająca liczba rodzin z dysfunkcjami • Zjawisko przemocy w rodzinie • Zjawisko uzależniania od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych
--	--

ROZDZIAŁ V ZAŁOŻENIA STRATEGICZNE

5.1 MISJA STRATEGII

Gmina Miastko realizując Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych przyjmuje następującą misję:

„Skuteczne aktywizowanie osób zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym, podniesienie jakości życia mieszkańców i stworzenie im warunków do rozwoju, wzmacnianie rodzin oraz integrowanie społeczności lokalnej”

Wypełnianie tak sformułowanej misji wymaga wdrożenia wyznaczonych celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań. Zostały one przedstawione poniżej w formie kart strategicznych, w których uwzględniono również realizatorów poszczególnych zapisów, źródła ich finansowania oraz prognozę zmian.

5.2. CELE STRATEGICZNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ, SPOSÓB REALIZACJI, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA, PROGNOZA ZMIAN ORAZ WSKAŹNIKI MONITORINGOWE

Zaplanowane działania skupiają się przede wszystkim na utrzymaniu i rozwoju funkcjonującego systemu pomocy społecznej, opartego na współpracy wielu instytucji, organizacji pozarządowych, a także organizacji i realizacji profesjonalnych rozwiązań problemów społecznych, aktywizacji środowisk i osób marginalizowanych, zagrożonych lub dotkniętych wyłączeniem społecznym oraz edukacji społecznej.

W celu realizacji działań niezbędne jest stałe, systematyczne diagnozowanie problemów społecznych, a także dążenie do profesjonalnego i sprawnego działania i współpracy służb społecznych.

Planowane w Strategii działania przewidują znaczny udział, poza jednostkami Gminy oraz innymi instytucjami publicznymi, partnerów społecznych - organizacji pozarządowych, społeczności lokalnej. Źródłem finansowania działań ujętych w Strategii, będzie budżet gminy, gdyż podejmowane działania mieszczą się w obszarze lokalnej polityki społecznej w ramach podstawowych, statutowych zadań Ośrodka Pomocy Społecznej. Część działań ujętych w strategii będzie realizowane w uzupełnieniu lub we współpracy z innymi jednostkami samorządowymi szczebla powiatowego lub wojewódzkiego. Znaczna część środków budżetu,

będzie pochodzić z budżetu państwa w formie subwencji bądź dotacji celowych, finansujących w części realizację programów rządowych i ministerialnych.

Cel strategiczny 1	Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego oraz stwarzanie mieszkańcom gminy warunków do rozwoju
Cele operacyjne	1. Wspieranie osób żyjących w ubóstwie, znajdujących się w trudnej sytuacji i wymagających aktywizacji, w tym pozostających bez pracy. 2. Tworzenie w gminie nowych miejsc pracy.
Kierunki działań do celu operacyjnego 1-2	1. Kontynuowanie pracy socjalnej z osobami ubogimi i bezrobotnymi, obejmującej m.in. motywowanie do podnoszenia kwalifikacji, poszukiwania zatrudnienia i rozwiązywania własnych problemów oraz zawieranie z nimi kontraktów socjalnych. 2. Podejmowanie wśród osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej działań edukacyjnych służących poprawie ich położenia oraz zapobieganiu zjawisku dziedziczenia bezrobocia i biedy, m.in. edukowanie w zakresie umiejętnego gospodarowania budżetem domowym. 3. Udzielanie przez MGOPS pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego oraz w formie dodatków mieszkaniowych i dodatku energetycznego. 4. Udzielanie przez MGOPS świadczenia wychowawczego i świadczenia „Dobry Start”. 5. Zachęcanie osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego do aktywnych postaw, promowania wśród nich samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej, oraz organizowanie na rzecz ubogich akcji charytatywnych (np. zbiórek).

	6. Udzielanie pomocy dzieciom pochodzącym z rodzin ubogich, m.in. poprzez prowadzenie dożywiania w szkołach, zabezpieczenie dla nich, w razie potrzeb, odzieży i obuwia, a także organizowanie wypoczynku oraz czasu wolnego. 7. Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji zawodowej bezrobotnych mieszkańców gminy – upowszechnianie ofert pracy, informowanie o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, stażach, prac społecznie użytecznych oraz udzielaniu pomocy w rozpoczęciu działalności gospodarczej. 8. Podejmowanie działań na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych bezdomnością, m.in. prowadzenie pracy socjalnej, udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego oraz w dostępie do opieki zdrowotnej i terapii uzależnień, zapewnienie schronienia; podejmowanie współpracy w tym zakresie z placówkami spoza gminy. 9. Poszerzanie w gminie zasobów mieszkań komunalnych, w tym tworzenie nowych mieszkań socjalnych. 10. Opracowanie, realizacja lub współudział w realizacji programów i projektów na rzecz zagrożonych i dotkniętych wykluczeniem społecznym, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz z budżetu państwa (w ramach konkursu).
Czas realizacji	Lata 2021-2027
Realizatorzy	Urząd Miejski, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, gminne placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne

Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe.
Prognoza zmian	- aktywizacja zawodowa i usamodzielnienie części, dotychczasowych beneficjentów systemu pomocy społecznej, - poprawa warunków ekonomicznych osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego, - łatwiejszy dostęp do mieszkań dla osób o niskim statusie materialnym, - zwiększenie liczby miejsc pracy w gminie, - wzrost aktywności gospodarczej w gminie.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba podopiecznych M-GOPS objętych przez Powiatowy Urząd Pracy w Miastku różnymi formami wsparcia,
- liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezrobocia, ubóstwa, alkoholizmu i narkomanii,
- liczba opracowanych i realizowanych projektów oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba przedsięwzięć realizowanych przy współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- liczba zaktywizowanych beneficjentów pomocy społecznej,
- liczba podjętych działań przez Zespół Interdyscyplinarny, grupy robocze, Gminny Zespół Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- liczba osób objętych pomocą, a dotkniętych problemem uzależniania i przemocy w rodzinie,
- liczba i rodzaj działań edukacyjnych,
- liczba osób korzystających z działań edukacyjnych,
- liczba podjętych działań profilaktycznych,
- liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach profilaktycznych,
- liczba przedsięwzięć skierowanych do rodzin przeżywających sytuacje kryzysowe,

- liczba udzielonych porad i liczba osób, które korzystały z pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej.

Cel strategiczny 2	Utrzymanie seniorów i osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania
Cele operacyjne	1. Zapewnienie osobom starszym odpowiedniej opieki oraz zwiększenie ich udziału w życiu społeczności lokalnej. 2. Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz tworzenie warunków do społecznej i zawodowej aktywności osób nią dotkniętych
Kierunki działań do celu operacyjnego 1-2	1. Udzielanie osobom starszym i niepełnosprawnym wsparcia w postaci pracy socjalnej oraz pomocy finansowej i rzeczowej. 2. Rozwijanie usług opiekuńczych i uruchomienie specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi. 3. Inicjowanie i promowanie wśród mieszkańców gminy działań samopomocowych, np. pomocy sąsiedzkiej. 4. Wspieranie inicjatyw służących zwiększeniu aktywności osób starszych i niepełnosprawnych oraz wykorzystujących ich potencjał. 5. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Urzędem Pracy oraz Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, m.in. przy: likwidacji barier, zapewnieniu dostępu do rehabilitacji i sprzętu rehabilitacyjnego. 6. Podejmowanie i rozszerzanie współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, m.in. z zakładami opieki zdrowotnej, ośrodkami wsparcia, domami pomocy społecznej, podmiotami świadczącymi usługi rehabilitacyjne. 7. Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne w codziennym życiu.

Czas realizacji	Lata 2021-2027
Realizatorzy	Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Miejski, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy, gminne placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne.
Partnerzy w realizacji	Powiatowy Urząd Pracy i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, placówki ponadpodstawowe, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne, organizacje pozarządowe działające na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, Kościoły, społeczność lokalna.
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe
Prognoza zmian	- efektywniejszy udział seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, - wyższy standard świadczonych usług, - lepsza jakość funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością,
- liczba osób starszych i z niepełnosprawnościami objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, - liczba osób objętych specjalistycznymi usługami specjalistycznymi, usługami pomocy sąsiedzkiej oraz liczba opiekunek,
- liczba osób objętych teleopieką,
- liczba przedsięwzięć organizowanych dla osób starszych i z niepełnosprawnościami oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba osób z zaburzeniami psychicznymi objętych wsparciem,
- liczba przedsięwzięć realizowanych przy współpracy z organizacjami pozarządowymi,

- liczba wolontariuszy,
- liczba miejsc w dziennych ośrodkach wsparcia dla osób starszych i z niepełnosprawnościami,
- liczba osób korzystających z dziennych ośrodków wsparcia,
- liczba grup samopomocowych,
- liczba zrealizowanych programów i projektów,
- liczba osób korzystających z programów i projektów skierowanych do osób starszych i z niepełnosprawnościami.

Cel strategiczny 3	Poprawa skuteczności wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie
Cele operacyjne	1. Udzielanie pomocy dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz prowadzenie działalności profilaktycznej w tym zakresie.
Kierunki działań do celu operacyjnego 1	1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej, psychologicznej, prawnej i społecznej dla osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie, m.in. poprzez poszerzenie oferty funkcjonującego w gminie Punktu Konsultacyjno-Profilaktycznego dotyczący alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie oraz podejmowanie współpracy z placówkami leczenia uzależnień i ośrodkami wsparcia świadczącymi pomocy w ww. zakresie., 2. Zintensyfikowanie w gminie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności kierowanej do dzieci i młodzieży, ich rodziców oraz nauczycieli. 3. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

	4. Zintensyfikowanie działalności Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. 5. W razie potrzeby zapewnienie dla ofiar przemocy miejsc w ośrodkach wsparcia, a także kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych; nawiązywanie współpracy w tym zakresie z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie.
Czas realizacji	Lata 2021-2027
Realizatorzy	Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Miejski, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejsko-Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, gminne placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci.
Partnerzy w realizacji	Placówki ochrony zdrowia, placówki leczenia uzależnień, specjaliści, grupy samopomocowe, instytucje rządowe, policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe.
Prognoza zmian	- większy poziom świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy w rodzinie, - lepszy dostęp wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, - obniżenie liczby przypadków przemocy w rodzinie.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób uzależnionych objętych wsparciem GKRPA.

- liczba rodzin, którym udzielona została pomoc materialna.
- liczba działań podjętych w ramach współpracy międzyinstytucjonalnej w obszarze leczenia uzależnień,
- liczba osób, wobec których podjęte zostały rozmowy motywujące,
- liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy,
- liczba podjętych działań mających na celu monitorowanie i diagnozowanie problemów uzależnień.

Cel strategiczny 4	Wspieranie rodzin oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju
Cele operacyjne	1. Pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji. 2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju.
	1. Kontynuowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności z rodzinami wymagającymi ochrony macierzyństwa lub wielodzietności oraz mającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. 2. Utrzymanie, a w razie konieczności, zwiększenie liczby asystentów rodziny oraz, w razie potrzeby, ustanawianie rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizowanie dla nich szkoleń. 3. Prowadzenie wśród rodzin edukacji w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich oraz promowanie prawidłowego modelu rodziny, m.in. przez pracowników MGOPS, placówek oświatowych, asystentów rodziny. 4. Zapewnienie rodzinom oraz osobom samotnie wychowującym dzieci szerszego dostępu do poradnictwa specjalistycznego. 5. Promowanie wśród pracodawców elastycznych form zatrudnienia, ułatwiającym godzenie pracy z wychowaniem dzieci.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1-2	6. Podjęcie działań w kierunku utworzenia w gminie żłobka. 7. Kontynuowanie i wspieranie działań integracyjnych na rzecz rodzin, m.in. organizowanie imprez integracyjnych dla rodzin. 8. Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla rodzin, dzieci i młodzieży, m.in. poprzez rozwijanie służącej temu infrastruktury oraz zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych przy wykorzystaniu zasobów oświatowych, kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy, organizowanie wypoczynku. 9. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez zwiększenie dostępności zajęć wyrównawczych, udzielanie pomocy w nauce(np. przez wolontariuszy), przyznawanie stypendiów i zasiłków szkolnych. 10. Opracowywanie i wdrażanie programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i z budżetu państwa (w ramach konkursów); podejmowanie współpracy w tym zakresie z organizacjami pozarządowymi. 11. Koordynowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i ochrony zdrowia, policji, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, organizacji pozarządowych i kościoła.
Czas realizacji	Lata 2021-2027
Realizatorzy	Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Miejski, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejsko-Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, gminne placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.
Partnerzy w realizacji	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, placówki ponadpodstawowe, placówki ochrony

	zdrowia, specjaliści, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe, m.in. organizacje udzielające pomocy rodzinom i dzieciom i zajmujące się wspieraniem i upowszechnianiem kultury, turystyki, sportu i rekreacji.
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe
Prognoz zmian	- podniesienie poziomu wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, - skuteczniejsze wsparcie dla rodziców mających trudności opiekuńczo-wychowawcze, rodziców samotnych i wychowujących dzieci niepełnosprawne, - zwiększenie dostępności poradnictwa specjalistycznego, w tym dla osób samotnie wychowujących dzieci, - podwyższenie szans edukacyjnych dla uczniów uzdolnionych i dzieci mających problemy w nauce, - wzbogacenie oferty spędzania czasu wolnego oraz wzrost liczby dzieci i młodzieży z niej korzystających.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba odbytych szkoleń dla rodziców
- liczba rodziców biorących udział w szkoleniach,
- liczba przeszkolonych pracowników pracujących z rodzicami,
- ilość zorganizowanych kolonii i wyjazdów turystycznych,
- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba podjętych działań w zakresie pomocy rodzinom wielodzietnym,
- liczba udzielonych ulg skierowanych do rodzin wielodzietnych,
- liczba zajęć/grup socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży,
- liczba dostępnych miejsc w przedszkolach i żłobkach,

- liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego,
- liczba zmodernizowanych i wyposażonych placówek oświatowych,
- liczba dzieci objętych wsparciem (dożywianie, ubranie, stypendium socjalne, zasiłek socjalny, itp.)
- liczba przedsięwzięć służących wyrównywaniu szans edukacyjnych dzieci i młodzieży,
- liczba odremontowanych, rozbudowanych obiektów sportowych, nowych ścieżek rowerowych, utworzonych placów zabaw i innych miejsc rekreacji,
- liczba świetlic oraz liczba dzieci z nich korzystających,
- liczba wspólnych przedsięwzięć różnych podmiotów działających na rzecz rodziny i dziecka,
- liczba spotkań grup wsparcia,
- liczba asystentów rodziny,
- liczba rodzin i dzieci objętych asystenturą rodzinną,
- liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych z pieczy zastępczej.

Cel strategiczny 5	Podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego w gminie
Cel operacyjny	1. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich. 2. Podejmowanie przedsięwzięć profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych poświęconych przestępczości.
Kierunki działań do celu operacyjnego 1-2	1. Podejmowanie w gminie przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie). 2. Podejmowanie działań profilaktyczno-edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży, m.in. opracowanie i realizowanie programów w placówkach oświatowych i włączenie w ich realizację policjantów. 3. Patrolowanie i wizytowanie miejsc publicznych w gminie; zwiększenie częstotliwości patroli policji w miejscach najbardziej

	zagrożonych przestępczością, szczególnie w godzinach wieczornych i nocnych. 4. Kontynuowanie przez jednostki gminne i mieszkańców współpracy z policją, prokuraturą rejonową, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości. 5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego. 6. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez remont ulic i dróg gminnych, budowę przejścia dla pieszych, oświetlenia i miejsc parkingowych.
Czas realizacji	Lata 2021-2027
Realizatorzy	Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Miejski, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejsko-Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, gminne placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.
Partnerzy w realizacji	Placówki ochrony zdrowia, placówki ponadpodstawowe, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, policja, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, fundusze Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe
Prognoza zmian	- wzrost zasobu mieszkańców na temat przestępczości i jej skutków, - ograniczenie przestępczości, w tym wśród młodocianych, - bezpieczne drogi.

Wskaźniki monitoringowe:

- wskaźnik wykrywalności włamań i kradzieży,
- liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjno-edukacyjnych,

- Ilość mieszkańców biorących udział w działaniach edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa publicznego.

PODSUMOWANIE

Dobrem nadrzędnym strategii rozwiązywania problemów społecznych jest człowiek – jego potrzeby zarówno w kontekście indywidualnym, jak i społecznym. Strategia jest dokumentem opisującym, analizującym i wartościującym zjawiska w tym obszarze rzeczywistości, od którego zależy stworzenie wizji godnego życia zarówno jednostki, jak też grupy społecznej, jako całości. W praktyce stanowi skuteczny instrument realizacji przyjętych założeń dla osiągnięcia stanu określonego w wizji.

Zapisy Strategii mogą być realizowane przede wszystkim przy pomocy kapitału ludzkiego i społecznego. Rozwiązywanie najważniejszych problemów społecznych zależy od jakości zasobów ludzkich i zaufania społecznego. Kapitał ludzki to: wiedza, umiejętności, kwalifikacje i zdolności ludzi do szybkiego oraz skutecznego radzenia sobie z problemami natury zarówno społecznej jak i psychologicznej.

Kapitał społeczny jest uzupełnieniem kapitału ludzkiego. Składa się z relacji międzyludzkich, tj. zaufania, zrozumienia, wspólnych wartości, które integrują społeczność, a przez to umożliwiają wspólne działania. Potencjał intelektualny, zdobyte kwalifikacje i doświadczenia będzie można należycie spożytkować w społeczeństwie opartym na wiedzy. Wdrożenie celu umożliwi prowadzenie satysfakcjonującego życia zawodowego. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego oraz powszechny dostęp do nowoczesnych technologii informacyjnych jest jednym z najważniejszych wyzwań innowacyjnej gospodarki i postępowego społeczeństwa. Bez rozwoju zasobów ludzkich nie będzie możliwe sprostanie jego wymogom.

Strategia jest dokumentem otwartym, podlegającym stałemu monitoringowi i ewaluacji zadań. Wprowadzenie tych procedur pozwoli na dokonanie zmian w realizacji poszczególnych celów i zadań w zależności od zmieniających się warunków i potrzeb społecznych.

SPIS TABEL:

Tabela 1. Powody przyznania świadczeń z pomocy społecznej w Gminie Miastko (liczba rodzin) 15	15
Tabela 2. Stopa bezrobocia w Polsce	18
Tabela 3. Ilość osób bezrobotnych powiatu bytowskiego zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytowie w latach 2017 – 2020	18
Tabela 4. Ilość zarejestrowanych osób bezrobotnych w Gminie Miastko w latach 2017-2020	19
Tabela 5. Świadczenia dla osób niepełnosprawnych i starszych	23
Tabela 6. Środki służące rozwiązywaniu problemów uzależnień w latach 2017 – 2019 (wielkość wydatków ogółem zł.)	27
Tabela 7. Interwencje domowe i „Niebieskie Karty”	29
Tabela 8. Rodzaje przestępstw występujących na terenie Gminy Miastko w 2019r.	30
Tabela 9. Pożądane działania samorządu w celu ograniczenia problemów społecznych	49

SPIS WYKRESÓW:

Wykres 1. Ludność województwa pomorskiego, powiatu bytowskiego oraz Gminy Miastko	12
Wykres 2. Stan ludności według wieku w Gminie Miastko w latach 2017-2020	12
Wykres 3. Ilość rodzin objętych pomocą społeczną i pracą socjalną w Gminie Miastko	16
Wykres 4. Pomoc udzielana z powodu ubóstwa	17
Wykres 5. Porównanie ilości osób bezrobotnych Gminy Miastko z liczbą bezrobotnych w powiecie w latach 2017-2020	19
Wykres 6. Pomoc społeczna udzielona z powodu bezrobocia w latach 2017-2020	22
Wykres 7. Pomoc udzielona przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastku na podstawie przesłanki niepełnosprawność	22
Wykres 8. Podział respondentów z uwagi na płeć.	37
Wykres 9. Struktura wiekowa respondentów	38
Wykres 10. Struktura wykształcenia respondentów	38
Wykres 11. Problemy z jakimi najczęściej borykają się mieszkańcy Gminy Miastko	39
Wykres 12. Powody występowania uzależnień	40
Wykres 13. Działania na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin	41
Wykres 14. Problemy osób niepełnosprawnych	41
	69

Wykres 15. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych	42
Wykres 16. Przyczyny bezradności rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego.	42
Wykres 17. Działania na rzecz poprawy sytuacji rodzin z trudnościami wychowawczymi	43
Wykres 18. Negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży	44
Wykres 19. Poziom bezrobocia w Gminie Miastko według oceny respondentów	44
Wykres 20. Odczucie bezpieczeństwa w Gminie Miastko	45
Wykres 21. Sposoby na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa publicznego	45
Wykres 22. Problemy osób starszych	46
Wykres 23. Działania wobec osób doświadczających przemocy w rodzinie	47
Wykres 24. Działania poprawiające sytuację rodzin wieloletnich i niepełnych	47
Wykres 25. Działania rozwiązujące problem bezdomności i zagrożenia bezdomnością w gminie	48
Wykres 26. Powody wpływające na poziom ubóstwa w gminie	48
Wykres 27. Ocena warunków życia w Gminie Miastko	50
Wykres 28. Ocena zmiany warunków życia w Gminie Miastko w latach 2015-2019	50

SPIS RYSUNKÓW:

Rysunek 1. Gminy powiatu bytowskiego	10
Rysunek 2. Sołectwa Gminy Miastko	11

Ankieta diagnostyczna dla potrzeb opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miastko na lata 2021-2027

Prosimy o wskazanie trzech odpowiedzi

1. Jakie problemy społeczne uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej Gminy?

- ☐ Uzależnienia (alkohol, narkotyki, tzw. dopalacze)
- ☐ Niepełnosprawność lub długotrwała choroba
- ☐ Brak pracy, bezrobocie
- ☐ Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego
- ☐ Brak poczucia bezpieczeństwa publicznego
- ☐ Problemy wieku podeszłego/izolacja społeczna osób starszych
- ☐ Przemoc w rodzinie
- ☐ Wielodzietność i problemy rodzin niepełnych
- ☐ Bezdomność
- ☐ Ubóstwo, niewydolność materialna rodziny
- ☐ Inne (proszę wymienić jakie).....

2. Jakie są Pana/Pani zdaniem przyczyny występowania problemu uzależnień w mieście?

- ☐ Bezrobocie, utrata pracy
- ☐ Niezaradność życiowa
- ☐ Konflikt rodzinny / Rozpad rodziny
- ☐ Indywidualne skłonności do popadania w nałogi
- ☐ Łatwa dostępność do środków psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, dopalacze)
- ☐ Inne (proszę wymienić jakie).....

3. Jakie działania winny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin?

- ☐ Tworzenie warunków do rozwoju klubów abstynenckich, grup wsparcia, klubów AA
- ☐ Profilaktyka dla dzieci i młodzieży / szersza oferta zagospodarowania czasu wolnego
- ☐ Profilaktyka dorosłych / kształtowanie świadomości wśród dorosłych
- ☐ Pomoc finansowa dla rodzin osób uzależnionych
- ☐ Pomoc psychologiczno-terapeutyczna
- ☐ Pomoc prawna
- ☐ Pomoc medyczna
- ☐ Inne (proszę wymienić jakie).....

4. Jakie problemy najczęściej dotyczą osoby niepełnosprawne w mieście?

- ☐ Brak odpowiednich ofert pracy
- ☐ Mała liczba zakładów pracy chronionej
- ☐ Bariery architektoniczne
- ☐ Utrudniony dostęp do usług opiekuńczych
- ☐ Izolacja społeczna

- ☐ Ubóstwo
- ☐ Brak akceptacji i pomocy ze strony rodzin i otoczenia
- ☐ Problemy psychologiczne
- ☐ Inne (proszę wymienić jakie).....

5. Jakie działania umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym Gminy?

- ☐ Likwidacja barier architektonicznych
- ☐ Większa liczba ofert pracy
- ☐ Rozwój edukacji integracyjnej (szkoły i przedszkola integracyjne)
- ☐ Szersza oferta działań integracyjnych dla dorosłych
- ☐ Zapewnienie pomocy psychologicznej, pedagogicznej i innej pomocy specjalistycznej
- ☐ Zapewnienie wczesnej diagnostyki medycznej
- ☐ Zapewnienie większego dostępu do wszechstronnej rehabilitacji, mającej na celu adaptację społeczną
- ☐ Wyższe świadczenia pieniężne
- ☐ Inne (proszę wymienić jakie).....

6. Jakie są Pana/Pani zdaniem przyczyny bezradności rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego?

- ☐ Uzależnienia
- ☐ Bezrobocie
- ☐ Przemoc w rodzinie
- ☐ Niepełnosprawność / długotrwała choroba
- ☐ Wielodzietność
- ☐ Ubóstwo
- ☐ Konflikty w rodzinie
- ☐ Rodzina niepełna
- ☐ Niskie umiejętności rodzicielskie / wychowawcze
- ☐ Inne (proszę wymienić jakie).....

7. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin z trudnościami wychowawczymi w Gminie?

- ☐ Pomoc terapeutyczna
- ☐ Praca socjalna w środowisku
- ☐ Wsparcie, poradnictwo specjalistyczne, edukacja rodzin
- ☐ Zwiększenie ofert instytucji wspierających rodzinę
- ☐ Profilaktyka i terapia uzależnień
- ☐ Większa liczba odpowiednich ofert pracy
- ☐ Pomoc asystenta rodziny lub rodziny wspierającej (z sąsiedztwa)
- ☐ Szersza oferta pożytecznego spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży
- ☐ Inne (proszę wymienić jakie).....

8. Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzega Pan/Pani najczęściej w naszej Gminie?

- ☐ Zaniedbania wychowawcze
- ☐ Zaniedbania socjalne (niedożywienie, brak higieny)

- ☐ Sieroctwo
- ☐ Demoralizacja
- ☐ Sięganie po substancje uzależniające (np. alkohol, narkotyki, dopalacze)
- ☐ Przestępczość
- ☐ Wulgarność / Agresja
- ☐ Wandalizm
- ☐ Uzależnienie od Internetu, gier komputerowych, telefonu
- ☐ Inne (proszę wymienić jakie).....

9. Jaki jest Pana/Pani zdaniem poziom bezrobocia w mieście?

- ☐ Wysoki
- ☐ Raczej wysoki
- ☐ Przeciętny
- ☐ Raczej niski
- ☐ Niski
- ☐ Nie mam zdania

10. Czy czuje się Pan/Pani bezpiecznie na terenie Gminy?

- ☐ Tak
- ☐ Raczej tak
- ☐ Raczej nie
- ☐ Nie
- ☐ Nie mam zdania / trudno powiedzieć

11. Co wpłynęłoby na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa publicznego w Gminie?

- ☐ Większa liczba partoli Policji
- ☐ Rozbudowa i modernizacja monitoringu
- ☐ Ograniczenie dostępności sprzedaży alkoholu
- ☐ Akcje społeczne w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy
- ☐ Inne (proszę wymienić jakie).....

12. Jakie problemy dotyczą najczęściej osoby starsze?

- ☐ Bariery architektoniczne
- ☐ Mała liczba placówek wspierających osoby starsze
- ☐ Samotność i izolacja społeczna
- ☐ Niepełnosprawność i choroby wieku podeszłego
- ☐ Ubóstwo
- ☐ Brak wsparcia ze strony rodziny
- ☐ Problemy emocjonalne
- ☐ Inne (proszę wymienić jakie).....

13. Jakie działania byłyby najskuteczniejsze wobec osób doświadczających przemocy w rodzinie?

- ☐ Wsparcie, poradnictwo specjalistyczne, edukacja rodzin
- ☐ Praca socjalna w środowisku

- ☐ Umożliwienie uczestnictwa w grupach wsparcia
 - ☐ Organizowanie ogólnodostępnych akcji społecznych
 - ☐ Profilaktyka i terapia uzależnień
 - ☐ Inne (proszę wymienić jakie).....
14. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin wielodzietnych i niepełnych w lokalnej społeczności?
- ☐ Praca socjalna, pomoc asystenta rodziny lub rodziny wspierającej (np. z sąsiedztwa)
 - ☐ Zwiększenie bazy placówek opiekuńczo-wychowawczych
 - ☐ Zwiększenie liczby mieszkań komunalnych i socjalnych
 - ☐ Szersza oferta spędzania czasu wolnego dla rodzin
 - ☐ Wsparcie, poradnictwo specjalistyczne
 - ☐ Aktywizacja osób bezrobotnych
 - ☐ Inne (proszę wymienić jakie).....
15. Jaki sposób działania byłby najskuteczniejszy w rozwiązywaniu problemu bezdomności i zagrożenia bezdomnością?
- ☐ Zwiększenie liczby mieszkań komunalnych i socjalnych
 - ☐ Większa możliwość odpracowania zadłużeń mieszkaniowych i innych, w ramach pracy na rzecz podmiotów – wierzycieli
 - ☐ Profilaktyka i terapia uzależnień
 - ☐ Praca socjalna
 - ☐ Aktywizacja zawodowa
 - ☐ Szkolenia / przekwalifikowania zawodowe
 - ☐ Integracja społeczna
 - ☐ Szerszy udział organizacji pozarządowych
 - ☐ Inne (proszę wymienić jakie).....
16. Co Pana / Pani zdaniem decyduje o tym, że niektórzy ludzie nie mogą wydostać się z ubóstwa?
- ☐ Brak pracy
 - ☐ Uzależnienia
 - ☐ Brak wykształcenia
 - ☐ Niezaradność życiowa
 - ☐ Lenistwo, niechęć do podejmowania pracy
 - ☐ Brak wsparcia ze strony najbliższych
 - ☐ Tzw. „dziedziczenie biedy”
 - ☐ Niepełnosprawność, długotrwała choroba
 - ☐ Inne (proszę wymienić jakie).....
17. Jakie działania powinien podjąć samorząd gminny, aby ograniczyć obszary problemów społecznych?
- ☐ Kontynuować programy prac społecznie użytecznych i roboty publiczne
 - ☐ Monitorować efektywne wykorzystywanie środków pieniężnych z pomocy społecznej
 - ☐ Wesprzeć organizacje pozarządowe w przedsięwzięciach na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

- ☐ Tworzyć warunki do leczenia terapii zaburzeń psychicznych (zwłaszcza dzieci i młodzieży)
- ☐ Pozyskiwać dodatkowe środki finansowe pozabudżetowe (np. środki unijne, z budżetu państwa)
- ☐ Profesjonalizować kadry pomocy społecznej
- ☐ Rozwijać jednostki organizacyjne pomocy społecznej
- ☐ Tworzyć warunki do powstania nowych miejsc pracy
- ☐ Inne (proszę wymienić jakie).....

18. Jak ocenia Pan / Pani swoje warunki życia w Gminie?

- ☐ Dobrze
- ☐ Raczej dobre
- ☐ Przeciętne
- ☐ Raczej złe
- ☐ Złe

19. Jak ocenia Pan/Pani zmiany warunków życia w Gminie Miastko w ostatnich 5 latach (2015-2019)?

- ☐ Poprawiły się
- ☐ Raczej się poprawiły
- ☐ Nie zmieniły się, pozostają takie same
- ☐ Raczej się pogorszyły
- ☐ Pogorszyły się

20. Inne rozwiązania w sferze społecznej proponowane przez Pana/Panią:

- ☐
- ☐
- ☐
- ☐

METRYCZKA (proszę zaznaczyć właściwe)

- Płeć
 - ☐ Kobieta
 - ☐ Mężczyzna
- Wiek
 - ☐ do 19
 - ☐ 20-30
 - ☐ 31-60
 - ☐ 61 i więcej
- Wykształcenie
 - ☐ podstawowe
 - ☐ gimnazjalne
 - ☐ zawodowe
 - ☐ średnie
 - ☐ policealne
 - ☐ wyższe

Dziękujemy za wypełnienie ankiety.